EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 04 02
COM(2019) 164 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

dėl EURES veiklos 2016 m. sausio - 2018 m. birželio mėn.

pateikta pagal Reglamento (ES) 2016/589 33 straipsnį

TURINYS

SANTRAUKA 4

1. ĮŽANGA 5

1.1. Kas yra EURES? 5

1.1.1. EURES paslaugos darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams 6

1.1.2. Du ramsčiai – EURES darbo mobilumo portalas ir žmonių tinklas 6

1.1.3. EURES tinklo organizacinė struktūra 7

1.2. 2016 m. reglamentas 7

1.2.1. Kodėl vykdoma reglamento reforma? 7

1.2.2. Pagrindiniai reformos ypatumai ir įgyvendinimo laikotarpis 8

2. PAGRINDINĖS EURES TINKLO VEIKLOS SRITYS 2016 M. SAUSIO MĖN. – 2018 M. BIRŽELIO MĖN. 8

2.1. Veikla EURES valstybėse narėse 8

2.1.1. Bendros paramos paslaugos darbuotojams ir darbdaviams 8

2.1.2. Specialios paramos paslaugos 10

2.1.3. Ištekliai ir valdymas 13

2.2. Europos koordinavimo centro (EKC) teikiama horizontalioji parama 15

2.2.1. Parama koordinavimo ir valdymo srityse 15

2.2.2. EURES portalo darbas, plėtojimas ir su tuo susijusios IT paslaugos 16

2.2.3. Mokymas ir profesinis tobulėjimas 16

2.2.4. Pagalbos tarnyba 16

2.2.5. Darbas tinkle, keitimasis geriausios patirties pavyzdžiais ir tarpusavio mokymasis 16

2.2.6. Informavimo ir komunikacijos veikla 17

2.2.7. Geografinio ir profesinio darbuotojų judumo analizė 18

2.2.8. Pameistrystei ir stažuotėms tinkamos bendradarbiavimo ir tarpininkavimo darbuotojams ir darbdaviams struktūros plėtojimas 18

2.2.9. Finansiniai ištekliai 18

3. REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS VALSTYBĖSE NARĖSE 19

3.1. Tinklo struktūra ir organizaciniai reikalai 19

3.1.1. Reglamento reikalavimai 19
3.1.2. Įgyvendinimas 19
3.1.3. Sunkumai 20
3.2. EURES tinklo valdymas ir ryšiai su jam nepriklausančiomis organizacijomis 20
3.2.1. Reglamento reikalavimai 20
3.2.2. Įgyvendinimas 20
3.2.3. Sunkumai 21
3.3. Tinklo plėtra 21
3.3.1. Reglamento reikalavimai 21
3.3.2. Įgyvendinimas 21
3.3.3. Sunkumai 22
3.4. Keitimasis informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymais 22
3.4.1. Reglamento reikalavimai 22
3.4.2. Įgyvendinimas 22
3.4.3. Sunkumai 22
3.5. Paramos paslaugos 23
3.5.1. Reglamento reikalavimai 23
3.5.2. Įgyvendinimas 23
3.5.3. Sunkumai 24
3.6. Keitimasis informacija, programavimas ir veiklos rezultatų vertinimas 24
3.6.1. Reglamento reikalavimai 24
3.6.2. Įgyvendinimas 24
3.6.3. Sunkumai 25
4. REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS EUROPOS KOMISIJOS VEIKLA 25
4.1.1. Reglamento reikalavimai 25
4.1.2. Įgyvendinimas 26
4.1.3. Sunkumai 26
5. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS 26
5.1. Išvados 26
5.2. Rekomendacijos valstybėms narėms dėl kito ataskaitinio laikotarpio 27
5.3. Veiksmai, kurių turės imtis Europos Komisija 28
PRIEDAS. SVARBŪS SKAIČIAI 30

SANTRAUKA

Šioje **veiklos ataskaitoje** apžvelgiama **EURES tinklo** veikla, vykdyta nuo **2016 m. sausio mėn. iki 2018 m. birželio mėn.**, ir **aprašoma EURES reglamento** (ES) 2016/589 **taikymo iki 2018 m. liepos mėn. padėtis**, kaip numatyta minėto reglamento 33 straipsnyje. EURES tinklą sudaro ES, EEE valstybių narių ir Šveicarijos užimtumo paslaugų teikėjų ir kitų partnerių organizacijos, siekiančios stiprinti darbo jėgos judumą tinkle ir sukurti integruotą Europos darbo rinką.

EURES tinklas pasižymi dviem **pagrindiniais ypatumais**. EURES tinkle teikiamomis **įdarbinimo bei darbo jėgos pasiūlos ir paklausos derinimo** paslaugomis kasdien pasinaudoja tūkstančiai darbo ieškančių asmenų ir darbdavių visoje Europoje. Specialiai parengti EURES darbuotojai teikia **paramos paslaugas ir rekomendacijas** dėl darbo sąlygų kitose Europos šalyse, padėdami darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams priimti sprendimus.

Nacionalinių koordinavimo centrų (toliau – NKC) prižiūrimą EURES tinklo veiklą sudaro tikslinės judumo programos, kuriomis siekiama spręsti konkrečius darbo jėgos pertekliaus ir trūkumo klausimus. Naudodamasis tarpvalstybinės partnerystės ryšiais EURES tinklas taip pat padeda pasienio darbuotojams ir darbdaviams bei vykdo kitą veiklą pasienio regionuose.

Kalbant apie reglamentavimą, 2016 m. įsigaliojęs **EURES reglamentas** daugumoje sričių **baigtas įgyvendinti**. NKC paskirti, valstybinės užimtumo tarnybos (toliau – VUT) paskirtos nacionalinių EURES tinklų narėmis, naujų narių ir partnerių patvirtinimo sistemos sukurtos. Didžiulis IT srities laimėjimas siekiant geriau derinti darbo pasiūlą ir paklausą Europos lygmeniu – skaidrios keitimosi informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymus tarp nacionalinių duomenų bazių ir EURES tinklo sistemos sukūrimas. Europos koordinavimo centro (toliau – EKC) valdomame EURES portale kasdien galima rasti 3 milijonus darbo pasiūlymų ir daugiau kaip 400 000 gyvenimo aprašymų, kurie yra paruošti susieti tarpusavyje. Sukūrus Europos įgūdžių, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorių (ESCO), darbo pasiūlos ir paklausos derinimas naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis bus dar tikslesnis ir darbuotojus bus galima dar tikslingiau įdarbinti kitose šalyse. Sukūrus naujas stebėsenos ir veiklos rezultatų vertinimo priemones, taip pat patobulintas tinklo valdymas.

Pagrindiniai EURES tinklo **uždaviniai** tebėra tie patys – visose valstybėse narėse baigti kurti keitimosi gyvenimo aprašymais ir informacija apie laisvas darbo vietas sistemą. Naujų narių ir partnerių tvirtinimas, padėsiantis išplėsti EURES tinklą ir įtraukti užimtumo srityje veikiančius privačiojo sektoriaus subjektus, prasidėjo tik ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Sinergijos su viena kitą papildančiomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, EUROPASS2 ir bendraisiais skaitmeniniais vartais, kūrimas ir sklandesnio bendradarbiavimo užtikrinimas taip pat tebėra svarbus ir šią veiklos sritį reikės plėtoti toliau. EURES judumo programas ir tarpvalstybines partnerystes labiau integravus į bendrą tinklo strategiją, ypač sistemingiau keičiantis informacija tarp EURES narių ir partnerių, tinklo poveikis bus dar didesnis.

Numatoma, kad **ateityje** EURES bus dinamiškas tinklas, jo dalyvių skaičius išaugs, tinkle bus vykdoma daugiau veiklos, teikiama daugiau paslaugų, vykdoma aktyvesnė komunikacijos veikla, taip pat ir socialiniuose tinkluose. Pradedama naudoti naujoji keitimosi informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymais sistema sėkmingai plėtojama toliau, kad taptų visaverte darbo pasiūlos ir paklausos derinimo bei įdarbinimo sistema. EURES tinklo veiklos pagrindas – glaudus VUT ir kitų EURES narių ir partnerių bendradarbiavimas reguliariai organizuojant tarpusavio mokymosi renginius, per kuriuos keičiamasi geriausios patirties pavyzdžiais. Tolesnei

EURES tinklo integracijai ypač svarbi EKC teikiama parama. EKC pažymi, kuriose srityse EURES tinklo veikla ir kitos Europos iniciatyvos papildo viena kitą arba dubliuojasi, teikia rekomendacijas ir kuria palankesnes tinklo veiklos sąlygas, ypač per EURES portalą.

2018 m. kovo mėn. Komisija pasiūlė, o Europos Parlamentas ir Taryba 2019 m. vasario mėn. preliminariai pritarė, kad vidutinės trukmės laikotarpiu už EURES koordinavimo veiklą būtų atsakinga Europos darbo institucija (EDI). Tai bus įgyvendinta oficialiai perkeliant EURES Europos koordinavimo centrą (EKC) į EDI. EDI atsakomybės sričiai priskirtas EKC sustiprins EURES vaidmenį skatinant sąžiningų judumo sąlygų užtikrinimą. Jam bus naudinga visapusiška veiklos struktūra, skirta ES darbo jėgos judumui, ir specializuota patirtis įvairiose srityse – tai gali suteikti peno mintims dėl tolesnių spręstinų uždavinių arba novatoriškų politikos metodų ir priemonių. Tuo tarpu EKC prisidės prie Institucijos veiklos savo patirtimi, tinklu ir priemonėmis.

1. ĮŽANGA

1.1. Kas yra EURES?

EURES yra Europos Komisijos, narių ir partnerių, tokių kaip valstybinės užimtumo tarnybos (VUT), **bendradarbiavimo tinklas**, veikiantis visose ES šalyse, Islandijoje, Lichtenšteine, Norvegijoje ir Šveicarijoje (toliau – EURES valstybės narės). Nuo EURES sukūrimo 1994 m. šis tinklas padėjo žmonėms naudotis vienu pagrindinių Europos Sąjungos principų – **laisvo darbuotojų judėjimo** principu. EURES teikia unikalias informavimo ir užimtumo paslaugas darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams, norintiems pasinaudoti darbo galimybėmis arba įdarbinti darbo ieškančius asmenis visoje Europoje[1].

2016 m. įsigaliojo **naujas EURES reglamentas (ES) 2016/589**; jo tikslas – sukurti didesnį ir stipresnį Europos užimtumo tarnybų (ir valstybinių, ir privačių) tinklą, kad tarpvalstybiniu lygmeniu visoje ES ir EEE būtų galima efektyviau keistis darbo rinkos informacija ir taip padėti įdarbinti asmenis[2].

[1] Pastaba. Šioje ataskaitoje anglų kalba žodžiai „workers“ (darbuotojai) ir „employees“ (samdomieji darbuotojai) vartojami sinonimiškai. Be to, „Teisingumo Teismas yra pareiškęs, kad SESV 45 straipsnyje nustatyta darbuotojų judėjimo laisvė taip pat apima tam tikras valstybių narių piliečių, kurie juda Sąjungoje ieškodami darbo, teises. Todėl „darbuotojo“ sąvoka šiame reglamente turėtų būti suprantama kaip apimanti darbo ieškančius asmenis, nepriklausomai nuo to, ar jie šiuo metu yra susieti darbo santykiais“ (Reglamento (ES) 2016/589 7 konstatuojamoji dalis).

[2] EURES tinklo tikslai išdėstyti Reglamento (ES) 2016/589 6 straipsnyje.

1.1.1. EURES paslaugos darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams

- Pagalba darbo ieškantiems asmenims **ieškant darbo**, o darbdaviams – **ieškant kandidatų** visoje Europoje;
- EURES darbo mobilumo portale užregistruotų laisvų darbo vietų **susiejimas** su gyvenimo aprašymais;
- **informavimo paslaugos, rekomendacijos** ir kitos su darbo jėgos judumu susijusios paramos paslaugos darbuotojams ir darbdaviams;
- **pagalba po pasamdymo**;
- informacijos apie **gyvenimo ir darbo sąlygas** EURES valstybėse narėse, pavyzdžiui, apie mokesčius, pensijas, sveikatos draudimą ir socialinę apsaugą, teikimas;
- specialios paramos paslaugos pasienio darbuotojams ir darbdaviams **pasienio regionuose**;
- parama konkrečioms grupėms pagal su EURES susijusias **tikslines judumo programas**;
- **galimybių jaunimui** didinimas, be kita ko, naudojantis interneto platforma „**Drop'pin@EURES**“;
- dinaminių samdos renginių, pavyzdžiui, organizuojamų internetinėje platformoje „**Europos darbo dienos internetu**“, rėmimas.

1.1.2. Du ramsčiai – EURES darbo mobilumo portalas ir žmonių tinklas

EURES yra itin svarbi paramos darbo rinkai struktūros dalis. Paskutiniuosius dešimtmečius ES kūrė šią struktūrą siekdama pagerinti socialinės ir ekonominės veiklos rezultatus. Tinklas daugiausia teikia **informaciją** ir **rekomendacijas darbo pasiūlos ir paklausos derinimo bei įdarbinimo** klausimais visiems asmenims, besidomintiems galimybėmis dirbti kitose EURES valstybėse narėse, ir visiems darbdaviams, norintiems samdyti darbuotojus iš kitų EURES valstybių narių. Tinklas savo paslaugas teikia naudodamasis dviem pagrindiniais vienas kitą papildančiais kanalais – EURES portalu ir visoje Europoje veikiančiu EURES darbuotojų tinklu.

1.1.2.1. EURES darbo mobilumo portalas

Interneto svetainė EURES yra viena iš penkių lankomiausių domeno europa.eu interneto svetainių. Vien 2017 m. prie EURES interneto svetainės buvo prisijungę 14 880 000 lankytojų, svetainė peržiūrėta 48 350 000 kartų. EURES darbo mobilumo portale kiekvieną dieną galima rasti apie **3 milijonus darbo vietų** pasiūlymų ir beveik **400 000 darbo ieškančių asmenų gyvenimo aprašymų**[3]. Per ataskaitinį laikotarpį šie skaičiai nuolat didėjo visose kategorijose. Nuo 2017 m. birželio mėn. iki 2018 m. birželio mėn. EURES portale užsiregistravusių darbdavių skaičius padidėjo 30 proc., darbo ieškančių asmenų – 20 proc.

EURES portale teikiamos **nemokamos savitarnos paslaugos** savo kandidatūrą užregistravusiems darbo ieškantiems asmenims ir darbuotojų ieškantiems darbdaviams. Ir darbdaviai, ir darbo ieškantys asmenys gali susikurti paskyras, leidžiančias naudotis paieškos portale, darbo pasiūlos ir paklausos derinimo funkcija, išsaugoti paieškos nustatymus ir gauti perspėjimo žinutes e. paštu.

[3] Prie EURES portalo galima prisijungti interneto adresu https://ec.europa.eu/eures/public/lt/homepage

1.1.2.2. EURES žmonių tinklas

Daugiau kaip **1 000 EURES darbuotojų**[4], dirbančių **32 EURES valstybėse narėse**, tinklas teikia specializuotas konsultacijas karjeros ir darbuotojų atrankos klausimais, padeda surasti darbą ir pasamdyti darbuotojus, teikia informaciją apie svarbias taisykles, pavyzdžiui, kitose EURES valstybėse narėse galiojančią socialinio draudimo ir mokesčių tvarką, teikia pagalbą po pasamdymo, pavyzdžiui, rengia kalbų kursus.

1.1.3. EURES tinklo organizacinė struktūra

Kiekviena EURES valstybė narė paskiria po **Nacionalinį koordinavimo centrą** (NKC), kuris paprastai būna susijęs su VUT arba Darbo ministerija. Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generaliniame direktorate (toliau – Užimtumo GD) įkurtas **Europos koordinavimo centras** (EKC), kuris teikia NKC horizontaliąją paramą. NKC ir EKC kartu sudaro EURES tinklo **Europos koordinavimo grupę** (toliau – EKG).

EURES nariai ir partneriai – tai EURES tinklo operatyvinę veiklą vykdančios organizacijos. EURES tinklo nariai privalo vykdyti visas šias užduotis, o partneriai – bent vieną iš jų:

- siųsdami duomenis į EURES portalą ir IT platformą padėti kurti laisvų darbo vietų duomenų bazę;
- siųsdami duomenis į EURES portalą ir IT platformą padėti kurti darbo ieškančių asmenų profilių duomenų bazę;
- teikti paramos paslaugas tiesiogiai darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams.

1.2. 2016 m. reglamentas

1.2.1. Kodėl vykdoma reglamento reforma?

Siekiant užtikrinti, kad EURES tinklas atitiktų kintančias darbo rinkos sąlygas, tinklo reformos vyksta nuolat, nuo pirmojo Komisijos sprendimo dėl EURES tinklo įsteigimo[5]. Naujuoju EURES reglamentu (2016/589) padėtas pagrindas **tinklui stiprinti**, nes sukurta paprastesnė prieiga prie informacijos apie laisvas darbo vietas, sukurtos sąlygos valstybių narių ir partnerių organizacijoms ir EURES portalui keistis gyvenimo aprašymais, teikiamos geresnės paramos paslaugos asmenims, ieškantiems darbo kitose valstybėse, ir darbdaviams, ieškantiems darbuotojų kitose valstybėse.

Naujojo reglamento tikslas – didinant darbo vietų, apie kurias skelbiama EURES portale, skaičių, **didinti skaidrumą**, tobulinti **internete veikiančią** laisvų darbo vietų ir gyvenimo aprašymų **susiejimo** funkciją, teikti **būtiniausių sutartų paslaugų paketą** darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams, EURES portale **išplėsti skaitmeninių užimtumo paslaugų įvairovę**.

[4] Šioje ataskaitoje žodžiais „EURES darbuotojai“ vadinami tiesiogiai arba netiesiogiai EURES tinklo paslaugas teikiantys ir kitą veiklą pagal Reglamentą (ES) 2016/589 ir jo įgyvendinimo aktus vykdantys darbuotojai.

[5] 1993 m. spalio 22 d. Komisijos sprendimas 93/569/EEB dėl Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje įgyvendinimo, ypač dėl EURES (Europos užimtumo tarnybų) tinklo.

1.2.2. Pagrindiniai reformos ypatumai ir įgyvendinimo laikotarpis

Naujasis 2016 m. gegužės 12 d. įsigaliojęs reglamentas įgyvendinamas šešiais įgyvendinimo sprendimais[6], kuriais užtikrinamas vienodas įgyvendinimas visose valstybėse narėse. Įgyvendinant reformą 2016 m. pirmiausia EURES tinklo nariais paskirti NKC ir VUT, paskui 2016 m. sukurta EKG.

Reglamente nustatyta, kad EURES valstybės narės iki 2018 m. gegužės 13 d. sukuria **vieningą keitimosi informacija sistemą**, kad galėtų **dalytis[7] informacija apie visus darbo pasiūlymus**, įskaitant pameistrystę ir stažuotes, kurią gauna iš VUT ir iš kitų EURES narių organizacijų EURES portale, taip pat dalytis **gyvenimo aprašymais**, kai darbo ieškantys asmenys sutinka perduoti savo asmens duomenis. Iki to paties termino EURES valstybėse narėse turi būti sukurtos **patvirtinimo sistemos**, kad tokios organizacijos, kaip privačiojo sektoriaus užimtumo tarnybos arba trečiojo sektoriaus organizacijos, galėtų prisijungti prie EURES tinklo kaip narės arba partnerės. Reglamente taip pat reikalaujama 2018 ir 2020 m. parengti **tinklo veiklos ataskaitas**, o 2021 m. – atlikti *ex post* vertinimą.

2. PAGRINDINĖS EURES TINKLO VEIKLOS SRITYS 2016 M. SAUSIO MĖN. – 2018 M. BIRŽELIO MĖN.

2.1. Veikla EURES valstybėse narėse

2.1.1. Bendros paramos paslaugos darbuotojams ir darbdaviams

2.1.1.1. Darbo pasiūlos ir paklausos derinimas ir įdarbinimas

EURES centrams glaudžiau bendradarbiaujant visos EURES valstybės narės teikia informaciją ir paramą darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams darbo jėgos judumo Europoje klausimais ir organizuoja darbuotojų samdos renginius.

EURES tinklo darbuotojai siūlo pagalbą darbo ieškantiems asmenims pildant gyvenimo

---

[6] 2017 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1255 dėl formos, kurioje aprašomas organizacijų patvirtinimo EURES narėms ir partnerėms nacionalinės sistemos ir procedūros.

2017 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1256 dėl Sąjungos lygmens keitimosi informacija apie EURES tinklo nacionalines darbo programas formų ir procedūrų.

2017 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1257 dėl bendros sistemos techninių standartų ir formatų, kad EURES portale būtų galima susieti laisvas darbo vietas su darbo prašymais ir gyvenimo aprašymais.

2018 m. vasario 2 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/170 dėl duomenų rinkimo ir analizės, reikalingų stebint ir vertinant, kaip veikia EURES tinklas, vienodų išsamių specifikacijų.

2018 m. liepos 18 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1020 dėl Europos klasifikatoriaus įgūdžių, gebėjimų ir profesijų sąrašo, skirto automatiniam susiejimui per bendrą IT platformą, priėmimo ir atnaujinimo.

2018 m. liepos 18 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1021 dėl techninių standartų ir formatų, kurių reikia norint užtikrinti automatinį susiejimą per bendrą IT platformą naudojantis Europos klasifikatoriumi ir nacionalinių sistemų bei Europos klasifikatoriaus sąveikumą.

[7] Kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/589 17 straipsnyje, valstybės narės gali nepateikti informacijos apie siūlomas darbo vietas, kurias „dėl jų pobūdžio arba nacionalinių taisyklių gali užimti tik tam tikros šalies piliečiai“, kurios yra susijusios „su tam tikrų kategorijų pameistryste ir stažuotėmis, kurios, iš esmės dėl mokymosi elemento, yra nacionalinių švietimo sistemų dalis arba kurios yra finansuojamos viešosiomis lėšomis kaip valstybės narės aktyvios darbo rinkos politikos dalis“ ir „kitas laisvas darbo vietas pagal valstybės narės aktyvios darbo rinkos politiką“.

aprašymus ir darbo prašymus, padeda darbdaviams suformuluoti darbo reikalavimus ir laisvų darbo vietų aprašus. Teikdami šią paslaugą viso EURES tinklo konsultantai 2017 m.[8] palaikė ryšius su 696 514 darbo ieškančių asmenų ir 111 636 darbdaviais. Remiantis EURES tinklo darbuotojų suteikta informacija, 2016 m. viso EURES tinklo veikla padėjo įdarbinti apie 30 000 asmenų[9]. Pagal EURES reglamente įtvirtintą nuostatą dėl duomenų rinkimo (32 straipsnis) ateityje bus galima rengti tikslesnes ataskaitas.

Organizuojami renginiai, per kuriuos darbdaviai suvedami su darbo ieškančiais asmenimis, taip sukuriant palankesnes sąlygas samdyti darbuotojus iš kitų valstybių. Paprastai į juos kviečiami **EURES tinklo darbuotojai iš kelionės tikslo šalių** ir jų prašoma pristatyti darbo pasiūlymus ir pateikti informacijos apie gyvenimo ir darbo sąlygas. EURES tinklo darbuotojai gali teikti darbdaviams papildomas paramos paslaugas, t. y. **peržiūrėti gyvenimo aprašymus** ir atrinkti reikiamų įgūdžių turinčius darbuotojus, kurie bus kviečiami į pokalbius, pvz., per vadinamuosius darbo pasimatymų renginius.

Europos darbo dienos – tai specialūs darbo pasiūlos ir paklausos derinimo renginiai, organizuojami **ir internetu, ir fiziškai** ir pritraukiantys darbdavius ir darbo ieškančius asmenis iš įvairių EURES valstybių narių. 2017 m. įvyko 24 renginiai, juose dalyvavo septyniolika šalių, beveik 21 500 darbo ieškančių asmenų ir daugiau kaip 1 100 įmonių, pasiūliusių gerokai daugiau negu 10 000 darbo vietų. Per 2018 m. pirmąjį pusmetį įvyko 16 renginių.

Ypač daug dėmesio skiriama tam, kad **EURES tinklo veikla atitiktų darbo rinkos poreikius** ir būtų patenkinti prioritetiniai sektorių ir įgūdžių poreikiai. Stengdamasis integruoti ES ir EEE darbo rinką ir pašalinti judumo kliūtis, kai kuriuos renginius EURES tinklas organizuoja **tikslingai**, pagal **konkrečių sektorių** poreikius ir galimybes, ypač kai vienoje potencialioje priimančiojoje šalyje pastebimas darbuotojų trūkumas, o kitoje – perteklius. Daugiausiai šalių darbo pasiūlos ir paklausos derinimo poreikių kyla turizmo ir apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų sektoriuose[10] – abiejuose sektoriuose ypač svarbios užsienio kalbų žinios. EURES teikiamomis darbo pasiūlos ir paklausos derinimo paslaugomis aktyviai naudojamasi ir kituose sektoriuose – transporto, sveikatos, statybos, inžinerijos, IRT ir sezoninių žemės ūkio darbų.

2.1.1.2. Informacija ir rekomendacijos

Svarbią darbo rinkos informaciją galima rasti EURES portale, kur EURES valstybės narės reguliariai **atnaujina bendrą informaciją** apie savo darbo rinkas ir gyvenimo bei darbo sąlygas 26 kalbomis. Be to, bent keturiolika šalių turi savas **EURES nacionalines interneto svetaines**, kuriose darbo ieškantys asmenys bei darbdaviai gali rasti ieškomą darbo jėgos judumo informaciją. Dalis informacijos išverčiama į keletą kalbų.

Darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams skirtą EURES tinkle skelbiamą informaciją ir rekomendacijas sudaro, pavyzdžiui, faktų suvestinės, EURES nacionalinėse interneto svetainėse įdiegti skaitmeniniai sprendimai, padedantys rasti informaciją apie kelionės

[8] 2017 m. EURES bendrosios rinkos rezultatų suvestinės duomenys: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/_docs/2018/eures/2018-scoreboard-eures_en.pdf.

[9] Iki 2017 m. EURES tinklo konsultantai duomenis apie įdarbintų asmenų skaičių teikė savo iniciatyva (apie 50–60 proc. visų praneštų atvejų), EURES tinklo konsultantai nėra sistemingai informuojami apie darbo ieškančių žmonių įdarbinimą arba darbdavių įdarbintus darbuotojus.

[10] EURES programavimo ciklas, 2016 ir 2017 m. nacionalinių veiklos ataskaitų vertinimas.

tikslo šalyje galiojančią darbo, sveikatos, administracinę arba mokesčių tvarką. NKC taip pat rengia **seminarus**, pavyzdžiui, darbo ieškantiems asmenims skirtus seminarus apie tai, kaip tam tikrų šalių darbdaviams pateikti gyvenimo aprašymus. EURES tinklo konsultantų paramą darbdaviams dažniausiai sudaro pagalba rengiant laisvų darbo vietų aprašus, siekiant pritraukti reikiamų įgūdžių turinčius darbuotojus iš užsienio.

2.1.2. Specialios paramos paslaugos

2.1.2.1. Paramos paslaugos pasienio regionuose

Pagal naująjį EURES reglamentą EURES nariai ir partneriai, dalyvaujantys tarpvalstybinėse partnerystėse arba sukūrę kitokias bendradarbiavimo ir paslaugų struktūras (taip pat ir su EURES tinklui nepriklausančiomis organizacijomis), teikia informaciją ir įdarbinimo bei samdos paslaugas pasienio regionuose pagal konkrečius pasienio darbuotojų ir darbdavių reikalavimus ir aplinkybes[11].

Tarpvalstybinės partnerystės gali prašyti finansinės paramos pagal metinius kvietimus, skelbiamus pagal programą EaSI[12]. Programos EaSI parama gali būti teikiama naujiems tarpvalstybinės partnerystės ryšiams megzti arba naujoms novatoriškoms priemonėms įgyvendinti. 2016 m. ankstesnių metų programos EaSI dotacijomis paremta **12 tarpvalstybinių partneryščių**. 2017 ir 2018 m. naudodamosi ankstesniais metais skirtomis programos EaSI dotacijomis paramos ir įdarbinimo paslaugas pasienio regionuose siūlė **9 tarpvalstybinės partnerystės**.

Pasienio regionuose teikiamas EURES paslaugas sudaro informacijos teikimas įvairiomis kalbomis ir darbo pasiūlymai. Šios paslaugos teikiamos per fiziškai veikiančius ir vis labiau populiarėjančius **vieno langelio principo** virtualius centrus. Informacija teikiama įvairiais klausimais, pavyzdžiui, socialinės apsaugos koordinavimo, kasdienio važinėjimo į darbą galimybių, kvalifikacijos pripažinimo ir mokesčių klausimais. Vykdant įdarbinimo ir samdos veiklą 2016 ir 2017 m. beveik 4 400 darbo ieškojusių asmenų, kurie asmeniškai kreipėsi dėl su EURES susijusių paslaugų, rado darbą kitose valstybėse[13].

2.1.2.2. Pagalba po pasamdymo

Pagalbos po pasamdymo tikslas – užtikrinti, kad **judūs darbuotojai kuo geriau pritaptų** savo naujoje darbo vietoje. Nors dauguma EURES valstybių narių dėmesį sutelkia į informacijos teikimą darbuotojams ir darbdaviams iki darbo sutarties pasirašymo, kai kurios jų taip pat organizuoja tam tikrą veiklą po pasamdymo. Pavyzdžiui Italijos EURES tinklas pildo **paskesnių duomenų bazę**, taip siekdamas užtikrinti, kad įdarbinimas visais aspektais atitiktų taikomus darbo standartus. 2016 m. išnagrinėta beveik 7 000 darbuotojų prašymų[14].

---

[11] Kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 2016/589 3 straipsnio 7 dalyje.

[12] Duomenys turimi ir stebėsenos ataskaitos parengtos tik apie tas tarpvalstybines partnerystes, kurios gavo finansavimą vykdant EURES veiklą pagal programą EASI. Pavyzdžiui, tokią veiklą 2014 ES finansiniais metais vykdė 11 tarpvalstybinių partneryščių (VP/2014/011), 2015 ES finansiniais metais – 12 (VP/2015/008), 2016 ES finansiniais metais – 10 (kvietimas teikti pasiūlymus VP/2016/005), 2017 ES finansiniais metais – 9 (VP/2017/006).

[13] Europos Komisija, „EURES tarpvalstybinės partnerystės“, pirmoji stebėsenos ataskaita (2016 m.) ir antroji stebėsenos ataskaita (2017 m.).

[14] 2016 m. Italijos nacionalinė veiklos ataskaita.

2.1.2.3. Parama jaunimui. Pameistrystė ir stažuotės

Įvairi EURES tinklo veikla ir programos yra skirtos **jaunimui.** 2012 m. birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadose[15] valstybės narės ir Komisija paragintos toliau plėtoti EURES portalą ir išnagrinėti galimybę į jį įtraukti pameistrystę ir stažuotes. Todėl EURES reglamentas dabar yra taikomas pameistrystei ir stažuotėms, jei asmenys, kurių darbo prašymai buvo patenkinti, yra užmezgę darbo santykius. Pasiūlymai dėl pameistrystės ir stažuočių jau įtraukti į EURES portale skelbiamą informaciją apie laisvas darbo vietas – ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo skelbiami 6 567 pameistrystės pasiūlymai ir 1 859 stažuočių pasiūlymai[16].

Be to, įmonės ir organizacijos gali tiesiogiai skelbti apie jaunimui siūlomas galimybes EURES portalo savitarnos skiltyje „**Drop'pin@EURES**“**.** Šiuo metu portale 501 įmonė skelbia apie 2 092 galimybes 32 veiklos srityse – nuo inžinerijos iki asmeninių įgūdžių ir tobulinimosi[17]. EKC stengiasi dar labiau supaprastinti informacijos apie pameistrystę ir stažuotes rinkimo ir skelbimo portale tvarką. Parengus specialias specifikacijas, suinteresuotiesiems subjektams bus lengviau pažymėti savo pasiūlymus ir ieškoti kitų suinteresuotųjų subjektų pasiūlymų. Numatoma, kad naujoji funkcija bus įdiegta 2019 m.

2.1.2.4. Su EURES susijusios tikslinės judumo programos

EURES taip pat stengiasi užtikrinti, kad paslaugos pasiektų **konkrečias darbo ieškančių asmenų grupes**, ir padeda surasti darbuotojus į **konkrečių sektorių laisvas darbo vietas**. Šiuo atžvilgiu EURES veikla galima papildyti **tikslines judumo programas**, kurias ES finansuoja pagal **Užimtumo ir socialinių inovacijų** (toliau – EaSI) programą ir pagal kurias siekiama išbandyti novatoriškus tarpvalstybinio darbo jėgos judumo būdus arba patenkinti konkrečių tikslinių grupių poreikius, arba EURES veiklą galima integruoti į tokias programas.

Pagal iniciatyvą **„Tavo pirmasis EURES darbas“ (YfEJ)** teikiama parama jaunimui iki 35 metų amžiaus – visoje Europoje padedama ieškoti darbo, stažuotės arba pameistrystės galimybių, o darbdaviams padedama visose EURES valstybėse narėse ieškoti reikiamų įgūdžių turinčio jaunimo. Nuo 2016 m. iki 2018 m. vidurio projektams „Tavo pirmasis EURES darbas“ vadovavo **keturios šalys** (Prancūzija, Vokietija, Italija ir Švedija). Ataskaitose pažymėta, kad, pirma, dažniausiai darbą susiranda 23–26 metų amžiaus, aukštąjį išsilavinimą įgiję arba tebesimokantys asmenys, ir, antra, daugiau kaip pusė (52 proc.) darbą susiradusių asmenų iki įdarbinimo buvo bedarbiai. Daugiau kaip 80 proc. asmenų, kurie pagal programą susirado darbą kitoje šalyje, jau buvo dirbę savo gyvenamojoje šalyje ir tik 28 proc. iš jų buvo dirbę užsienyje. Tarp darbdavių yra ir didelių įmonių, ir MVĮ.

Per ataskaitinį laikotarpį pagrindinės **išvykimo šalys** buvo Italija, Airija, Prancūzija ir Ispanija. Vokietija yra pagrindinė **priimančioji šalis** žmogaus sveikatos bei socialinio darbo **sektoriuose**, Jungtinėje Karalystėje daugiausia žmonių įdarbinama švietimo, Prancūzijoje – IRT sektoriuje[18]. Nors nuo 2016 m. iki 2017 m. pirmojo pusmečio

[15] 2012 m. birželio 28–29 d. Europos Vadovų Tarybos išvados. Paskelbtos internete adresu http://europa.eu/rapid/press-release_DOC-12-8_lt.htm.

[16] 2018 m. rugpjūčio 23 d. EURES portale pateikta informacija.

[17] Ten pat.

[18] Europos Komisijos 2017 m. liepos–gruodžio mėn. 5-oji pažangos ataskaita „Tavo pirmasis EURES darbas. Tikslinės judumo programos“, paskelbta 2018 m. liepos mėn.

įdarbinta daugiau kaip 3 000 asmenų, pagal įvairias programas pasiekta tik 15–26 proc. pradinių įdarbinimo tikslų[19]. Vis dėlto, vien per 2017 m. antrąjį pusmetį darbo vieta, stažuotės ir pameistrystės galimybės surastos beveik 1 200 asmenų[20], iš to matyti, kad programos įgyvendinimas įgyja pagreitį. Dauguma programoje dalyvavusių jaunų žmonių buvo įdarbinti pagal nuolatinio darbo sutartis ir tik nedidelis skaičius asmenų pasinaudojo pameistrystės arba stažuotės galimybėmis.

„**Suaktyvinimas**“ (angl. *Reactivate*) – tai ES vidaus darbo jėgos judumo programa, skirta darbuotojams nuo 35 metų amžiaus, kuriems sunku susirasti darbą arba mokymosi galimybių savo gyvenamojoje šalyje ir kurie nori persikelti į kitą šalį. Kaip ir pagal programą „Tavo pirmasis EURES darbas“, darbo ieškantys asmenys gali kreiptis į „Suaktyvinimas“ užimtumo tarnybą ir prašyti įvairių formų finansinės paramos. Šiuo metu projektams „Suaktyvinimas“ vadovauja keturių šalių užimtumo tarnybos: **Italijos**, **Prancūzijos**, **Lenkijos** ir **Švedijos**, jos bendradarbiauja su partneriais iš **13 šalių**. Nors pradinis programos įgyvendinimo etapas buvo vangus, programa turi ilgalaikių perspektyvų, nes vyresnių ES darbuotojų, šiuo metu dirbančių kitoje, ne savo gimtojoje, valstybėje narėje, įdarbinimo mastas yra panašus į to paties amžiaus darbuotojų, dirbančių savo gimtojoje šalyje, įdarbinimo mastą[21].

Europos solidarumo korpusas taip pat vykdo darbo jėgos judumo programas, pagal kurias siekia sukurti galimybių jaunimui ugdyti savo įgūdžius, pagerinti savo ateities perspektyvas ieškant darbo arba stažuočių galimybių užsienio darbo rinkose. Šiuo metu pagal šią programą įgyvendinami du projektai: Prancūzijos konsorciumo vadovaujamas projektas, pagal kurį siekiama darbo vietą arba stažuotės galimybę surasti 1 000 asmenų, ir Italijos vadovaujamas projektas, pagal kurį iki 2018 m. rugsėjo mėn. siekiama įdarbinti 400 asmenų.

Toliau pateiktoje lentelėje apžvelgtos tikslinio judumo programos, nurodyti jų finansavimo šaltiniai, tikslinis gyventojų skaičius ir šalys, kurios aktyviai dalyvauja programose.

[19] Europos Komisijos 2017 m. sausio–birželio mėn. 4-oji pažangos ataskaita „Tavo pirmasis EURES darbas. Tikslinės judumo programos“, paskelbta 2017 m. gruodžio mėn.

[20] Europos Komisijos 2017 m. liepos–gruodžio mėn. 5-oji pažangos ataskaita „Tavo pirmasis EURES darbas. Tikslinės judumo programos“, paskelbta 2018 m. liepos mėn.

[21] Europos Komisijos 2018 m. vasario mėn. „Suaktyvinimas“ pažangos stebėsenos ataskaita (projektas).

Judumo programa	Tikslinė grupė	Vadovaujančios užimtumo tarnybos
Tarpvalstybinė partnerystė	Darbo ieškantys asmenys ir darbdaviai pasienio regionuose	AT, BE, CH, CZ, DE, DK, ES, FR, HR, IT, IE, PT, FR, HU, LU, NL, PL, SE, SI, SK, UK
„Tavo pirmasis EURES darbas“	18–35 metų amžiaus darbo ieškantys asmenys ir (arba) įmonės, kurioms reikalingi tam tikri įgūdžiai	Vadovaujančios užimtumo tarnybos: DE, FR, IT, SE Partneriai: BG, HR, CY, PT, RO, SI, ES, DK, FI, IE, LU, NO[22]
Europos solidarumo korpusas	18–30 m. amžiaus jaunimas	Vadovaujančios užimtumo tarnybos: FR, IT
„Suaktyvinimas“	Darbo ieškantys asmenys nuo 35 metų amžiaus ir (arba) darbdaviai, kuriems reikalinga kvalifikuota darbo jėga	Vadovaujančios užimtumo tarnybos: IT, FR, SE, PL Partneriai: DE, EL, ES, NL, IT, FI, IE, LU, PT, RO, SI, BE, CY

2.1.3. Ištekliai ir valdymas

2.1.3.1. Žmogiškieji ištekliai

EURES darbuotojai[23] dirba nacionalinėse arba regioninėse VUT arba kitose EURES narių arba partnerių organizacijose. Jie teikia specializuotas konsultacijas, rekomendacijas ir pagalbą darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams. Įvairiose šalyse dirbančių EURES darbuotojų skaičius[24] maždaug **atitinka nacionalinių darbo rinkų dydį**: Vokietijoje dirba 178 konsultantai, Ispanijoje – 92, Lenkijoje – 55, Bulgarijoje – 20, Nyderlanduose – 15, Kipre – 7, Estijoje – 3.

2.1.3.2. Finansiniai ištekliai

Įvairiose šalyse tinklui skiriami finansiniai ištekliai labai skiriasi. Didžiausią nacionalinio finansavimo dalį sudaro išlaidos darbuotojams. Tačiau tikslias sumas išskirti sunku, nes EURES tinklo paslaugos dažniausiai sudaro valstybinių užimtumo tarnybų teikiamų paslaugų dalį. Dauguma atvejų nacionalinis finansavimas papildomas **Europos socialinio fondo** (ESF) lėšomis, kurios skiriamos samdos, konsultavimo ir rekomendacijų paslaugoms teikti nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis. Komisija neturi informacijos, kokios sumos EURES veiklai iš ESF skirtos 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu. Kadangi fondas valdomas pagal pasidalijamojo valdymo principą, ES lygmeniu turimą informaciją sudaro tik informacija apie tai, kas susitarta

[22] Informacija pateikta EURES portale https://ec.europa.eu/eures/public/lt/your-first-eures-job-emp (jungtasi 2018 m. rugpjūčio 2 d.).

[23] EURES tinkle vis dar dažnai vartojama sąvoka „EURES konsultantas“, nors, įsigaliojus Reglamentui (ES) 2016/589, ši sąvoka nebėra oficialiai pripažįstama – jame EURES tinkle dirbantys žmonės vadinami „EURES darbuotojais“.

[24] Išsamesnė informacija pateikta priedo 2 pav. „EURES konsultantų skaičius ir panašūs darbuotojai 2017 m. visoje ES“.

ESF reglamente[25] ir visų pirma Įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 215/2014, kuriame nurodomos intervencinių veiksmų kategorijos.

EKC organizuojama horizontalioji veikla finansuojama pagal EURES veiklą, vykdomą pagal programą EaSI[26], šiai veiklos krypčiai taip pat tenka dalis Norvegijoje ir Islandijoje veikiančių EURES paslaugų teikėjų veiklos išlaidų. Pagal programą EaSI taip pat finansuojamos tokios specialios paslaugos, kaip specializuota pagalba pagal tikslines judumo programas. EURES tinklui pagal programą EaSI skiriamų finansinių išteklių pasiskirstymas per ataskaitinį laikotarpį parodytas 2.2.9 skirsnyje.

2.1.3.3. IT infrastruktūra

Visos valstybės narės pritaikė arba šiuo metu pritaiko savo IT infrastruktūrą, kad galėtų įgyvendindamos 2016 m. reglamentą teikti EURES portalui išsamesnę informaciją apie laisvas darbo vietas ir siųsti gyvenimo aprašymus.

Be to, daugelis jų pradėjo įgyvendinti nacionalines iniciatyvas, kuriomis siekiama pagerinti paslaugų teikimą internetu. Pavyzdžiui, kai kurie NKC EURES paslaugas standartiškai teikia **skaitmeninėmis priemonėmis** (Jungtinėje Karalystėje) ir pritraukdami kandidatus, ieškodami kandidatų ar suvesdami juos su darbdaviais intensyviau naudojasi technologijomis ir EURES nacionaliniame tinkle rengia **e. mokymosi paskaitas** apie darbo paiešką (Danijoje). Belgijoje ir Nyderlanduose kuriama **EURES taikomoji programėlė**, padedanti darbdaviams surasti darbuotojus kitose valstybėse[27] (EURES *Scheldemond*). Kiti novatoriškų paslaugų teikimo būdų pavyzdžiai – Belgijoje kuriama **specialiai jaunimui skirta interneto svetainė**[28], Kipre glaudžiai **bendradarbiaujama su YfEJ programos IT dalies vykdytojais**, Kroatijoje parengtas VUT konsultantams skirtas **internetinis kontrolinis sąrašas** apie EURES procedūras, Prancūzijoje įsteigtos 38 internetinės tarnybos, rengiami internetiniai seminarai – tai ekonomiškai efektyvus būdas teikti informaciją gyvai ir be geografinių apribojimų.

2.1.3.4. Valdymas ir bendradarbiavimas su suinteresuotaisiais subjektais

Didelę dalį savo veiklos NKC įgyvendina bendradarbiaudami su **įvairiais vietos, regioninio, nacionalinio ir tarpvalstybinio lygmens suinteresuotaisiais subjektais**. Tai – socialiniai partneriai, kiti Europos tinklai, profesinio orientavimo paslaugų teikėjai, prekybos rūmai, už socialinę apsaugą ir mokesčius atsakingos institucijos. Galima pastebėti, kad kuo glaudžiau bendradarbiaujama su dalyviais, tuo sėkmingesnė yra kartu organizuojama veikla, nes tai padeda sėkmingai suvesti daugiau darbo ieškančių asmenų ir darbdavių.

---

[25] 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1304/2013 dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1081/2006, 5 konstatuojamoji dalis ir 3 straipsnio a punkto i papunktis.

[26] 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1296/2013 dėl Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programos (EaSI) ir kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 283/2010/ES, nustatantis Europos užimtumo ir socialinės įtraukties mikrofinansų skyrimo priemonę, 20 straipsnio b punktas.

[27] https://www.pzc.nl/zeeuws-vlaanderen/grensarbeiders-sneller-te-vinden-via-app~ae498da1/

[28] https://jeunes.leforem.be/

2.1.3.5. Komunikacijos veikla EURES valstybėse narėse

Dalis EURES komunikacijos veiklos biudžeto skiriama **EURES valstybių narių komunikacijos veiklai remti**, įskaitant EURES vaizdinės tapatybės stiprinimo finansavimą, konsultacijas socialinių tinklų klausimais, paramą vaizdo įrašų gamybai ir paramą renginiams. Informuotumo didinimo ir komunikacijos veikla skiriama skirtingoms EURES tinklo tikslinėms grupėms. Vieni NKC įgyvendina bendro pobūdžio informacines kampanijas (Estija), kiti dėmesį sutelkia į konkrečius sektorius (Islandija), treti – į jaunimą (Nyderlandai). Be VUT interneto svetainių, EURES veiklai viešinti vis aktyviau naudojamasi **socialiniais tinklais ir tikslinėmis kampanijomis**, pavyzdžiui, taip daroma Belgijoje, Kipre, Estijoje, Norvegijoje, Ispanijoje ir Švedijoje. EURES narių paskyros socialiniuose tinkluose turi apie 120 000 sekėjų[29].

Darbdaviams ir darbo ieškantiems asmenims skirta **informacinė medžiaga** yra specializuota, pritaikyta tam tikroms tikslinėms grupėms ir rengiama įvairiomis kalbomis. 2017 m. EURES tinklo prašymu parengta apie 330 000 vnt. medžiagos apie EURES, o visuomenei skirtą EURES informacinį biuletenį buvo užsiprenumeravę beveik 700 000 adresatų. Keletas novatoriškos komunikacijos veiklos pavyzdžių – **informacinė diena traukinyje** iš Nyderlandų į Vokietiją, kurią organizuoja tarpvalstybinė partnerystė, tarpvalstybinio judumo viešinimas muzikos festivalyje po atviru dangumi, Italijoje transliuojama **kassavaitinė radijo programa** apie EURES bei TV laida apie darbuotojų judumą.

2.1.3.6. Veiklos stebėjimas ir vertinimas

Naujajame EURES reglamente siekiama, kad EURES tinklo veikla būtų orientuota į rezultatus. Ataskaitiniu laikotarpiu pagrindinė kasmetinės veiklos stebėsenos priemonė buvo **programavimo ciklas**. Laikydamasis jo tvarkos kiekvienas NKC kasmet parengia nacionalinę veiklos ataskaitą, kurioje, vadovaudamasis Nacionalinėje darbo programoje (anksčiau – Veiksmų plane) nustatytais tikslais, aprašo savo nacionalinio EURES tinklo rezultatus ir poveikį. Be to, **EURES konsultantas kas mėnesį rengia ataskaitas**, kuriose aprašo EURES paslaugas darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams; naudojantis **EURES veiklos vertinimo sistema** (VVS) nuosekliai vertinami EURES tinklo veiklos rezultatai ir veikla. Nuo 2018 m. ši sistema bus naudojama EURES veiklos programavimui stebėti pagal sutartus rodiklius[30].

2.2. Europos koordinavimo centro (EKC) teikiama horizontalioji parama

2.2.1. Parama koordinavimo ir valdymo srityse

EKC organizuoja Europos koordinavimo grupės darbą. Jis pirmininkauja **posėdžiams**. Posėdžiai rengiami reguliariai, per juos pristatomi ir aptariami naujausi visame tinkle įvykę pokyčiai ir viso tinklo naujienos, dalijamasi geriausios patirties pavyzdžiais ir informacija apie reglamento įgyvendinimo padėtį bei IT sistemų sąveikumą. EKC taip pat prižiūri įvairius programavimo ciklo etapus, padeda juos įgyvendinti, koordinuoja NKC planavimo veiklą, teikia pastabas ir rengia ataskaitas.

[29] Siekdamas surinkti daugiau informacijos apie EURES socialinių tinklų nacionalinius kanalus ir jų auditorijos dydį, EKC kiekvienais metais parengia EURES socialinių tinklų kanalų žemėlapį.

[30] 2018 m. vasario 2 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/170 dėl duomenų rinkimo ir analizės, reikalingų stebint ir vertinant, kaip veikia EURES tinklas, vienodų išsamių specifikacijų.

2.2.2. EURES portalo darbas, plėtojimas ir su tuo susijusios IT paslaugos

EKC valdo EURES darbo mobilumo portalą. Glaudžiai bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis jis **nustatė naują sistemą ir procedūras**, kuriomis užtikrinamas keitimasis informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymais. 2017 m., remiantis tarptautiniais atviraisiais žmogiškųjų išteklių pramonės standartais, priimti tam tikri laisvų darbo vietų ir gyvenimo aprašymų standartai. EKC pasiūlė valstybėms narėms tam tikrus standartinius įgyvendinimo modulius, tad labai palengvino su dalyvavimu naujoje keitimosi informacija sistemoje susijusius įgyvendinimo aspektus. EURES portale prie naujos sistemos pereita 2018 m. pirmąjį pusmetį. Sukurti stebėsenos ir pagalbos mechanizmai, susiję su techniniu pasirengimu ir duomenų kokybe.

2.2.3. Mokymas ir profesinis tobulėjimas

EKC rengia bendrą mokymo ir profesinio tobulėjimo programą, skirtą EURES narių ir partnerių darbuotojams. Pavyzdžiui, įgyvendinama atnaujinta EURES mokymo programa, 2016 m. sukurta **EURES akademija**, organizuojanti visą mokymo veiklą pagal EURES reglamentą siekiant suteikti EURES darbuotojams reikalingas priemones, išugdyti įdarbinimo ir samdos veiklai plėtoti reikalingą kompetenciją ir įgūdžius. Nacionalinių EURES tinklų duomenimis, ES lygmens mokymas sulaukė nemažo susidomėjimo[31].

EURES nariai ir partneriai organizuoja savo darbuotojų mokymą nacionaliniu lygmeniu, siekdami EURES tinkle užtikrinti vienodą pagrindinių žinių lygį. Naujiems darbuotojams nacionaliniu lygmeniu įvairiais formatais (pvz., fiziškai, internetu, darbo vietoje arba naudojant savarankiško mokymosi priemones) organizuojamas **parengiamasis mokymas**, kad darbuotojai geriau suprastų tinklo tikslus, priemones ir strategijas iš nacionalinės perspektyvos. Nacionalinio lygmens mokymą NKC rengia vadovaudamiesi EURES mokymo grupės preliminariomis gairėmis, priemonėmis ir pagalbine medžiaga.

2.2.4. Pagalbos tarnyba

EKC teikia pagalbą visiems EURES portalo naudotojams ir savo tarnyboms (t. y. darbo ieškantiems asmenims, darbdaviams, EURES narių ir partnerių darbuotojams, NKC ir lankytojams svečiams). Be kitų dalykų, EKC atsako į visas užklausas dėl paslaugų, teikiamų EURES portale, įskaitant ekstraneto skiltį, ir Europos darbo dienų platformoje. Užklausas galima pateikti internetu užpildžius formą portale, skambinant nemokamu telefono numeriu, per pokalbį internetu arba per „Skype“. 2017 m. EURES pagalbos tarnyba išnagrinėjo apie 20 000 naudotojų užklausų.

2.2.5. Darbas tinkle, keitimasis geriausios patirties pavyzdžiais ir tarpusavio mokymasis

[31] 2017 m. bendrosios rinkos rezultatų suvestinė http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/eures/index_en.htm (jungtasi 2018 m. rugpjūčio 2 d.). EKC pranešė, kad „2017 m. fiziškai surengtoje mokymo veikloje dalyvavo iš viso 696 dalyviai, mokymo internetu veikloje – 480 dalyvių, žinių stiprinimo veikloje dalyvavo 132 dalyviai, mokymas organizuotas iš viso 30 šalių; 2018 m. pirmąjį pusmetį į fiziškai rengtus kursus užsiregistravo 360 dalyvių iš 27 EURES valstybių narių. Mokymo pasiūlymų kokybė stebima renkant grįžtamąją informaciją iš dalyvių. Iš 2017 m. surinktos grįžtamosios informacijos matyti, kad, daugumos dalyvių nuomone, kursai buvo naudingi, gerai organizuoti, kursų turinys pritaikomas“.

EKC kuria palankesnes sąlygas darbui tinkle, tarpusavio mokymuisi ir padeda keistis geriausios patirties pavyzdžiais EURES tinkle. Be reguliariai rengiamų EKG ir kitų ekspertų grupių susitikimų, per ataskaitinį laikotarpį suorganizuota keletas specialių **tarpusavio mokymosi renginių**. Jų tikslas – suteikti galimybę NKC keistis idėjomis ir geriausios patirties pavyzdžiais ir stiprinti bendradarbiavimą tinkle. Pavyzdžiui, 2018 m. įvyko tarpusavio mokymosi renginys EURES narių ir partnerių patvirtinimo sistemų struktūros ir diegimo tema, taip pat renginys su išorės ekspertais geriausios patirties naudojant automatinio susiejimo įrankius tema. 2018 m. pradžioje taip pat pradėjo veikti atnaujintas **EURES ekstranetas**. Jo paskirtis – remti ir skatinti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija visame EURES tinkle naudojant interaktyvias darbo erdves ir forumą.

2.2.6. Informavimo ir komunikacijos veikla

EKC remia EURES tinkle vykdomą informavimo ir komunikacijos veiklą, kuria siekiama skleisti informaciją apie EURES laikantis 2015–2020 m. EURES komunikacijos strategijos. EKC rengia specialias EURES valstybėms narėms skirtas daugiamečių nacionalinių komunikacijos planų rengimo **gaires**, sudaryta **nacionalinių komunikacijos ekspertų grupė**, kuriai pavesta dalytis geriausia patirtimi ir skatinti jos laikytis. EKC taip pat tvarko Europos darbo dienų internetinę platformą, per metus paremia ir suorganizuoja daugiau kaip 30 darbo dienų ir samdos renginių (internetu, fiziškai arba derindamas abu būdus).

EURES paskyra socialiniame tinkle „Facebook“ turi daugiau kaip 260 000 sekėjų, „Twitter“ – daugiau kaip 36 000 sekėjų, „LinkedIn“ – 28 000 sekėjų. EURES „YouTube“ kanalas buvo pertvarkytas, atsižvelgiant į įvairias tikslines grupes, jame pateikiami aiškesni apžvalginiai vaizdo įrašai. 2017 m. surengta pirmoji EURES socialinių tinklų kampanija. Įgyvendinant kampaniją „**#YourCareerMove**“ buvo skleidžiama informacija apie įvairias EURES paslaugas ir skatinamas bendradarbiavimas tinkle. Kampanijos paskyra peržiūrėta maždaug 10 mln. kartų, per kampaniją 440 viktorinos dalyvių susikūrė EURES paskyras (per kampaniją pokalbių aktyvumas buvo 4–5 kartus didesnis už vidutinį aktyvumą socialiniame tinkle), 85 proc. NKC buvo patenkinti per kampaniją naudotomis viešinimo priemonėmis. Ši kampanija nominuota skaitmeninės komunikacijos apdovanojimui „Digital Communications Awards 2018“ kategorijoje „Institucijos“.

Nuo 2016 m. EKC EURES savo portale paskelbė 216 naujienų straipsnių, EURES ekstraneto portale – 114 straipsnių. EURES portale skelbiamuose straipsniuose pasakojamos darbo ieškojusių asmenų ir darbdavių, pasinaudojusių EURES paslaugomis, **sėkmės istorijos**, **aptariamos samdos tendencijos**, **pateikiama patarimų ieškantiems darbo ir darbuotojų**. Atnaujinti „**Drop’pin@EURES“ leidiniai**, parengtas **EURES praktinis vadovas**, kuriame paaiškinami po naujojo EURES reglamento priėmimo atsiradę pokyčiai. EKC taip pat sukūrė naują bukletą ir lankstinuką apie programą „Suaktyvinimas“.

Be to, EKC parengė informacines diagramas, EURES **stiliaus vadovą**, atnaujino grafines gaires ir EOJD vadovą renginių organizatoriams. Kad būtų lengviau planuoti ir derinti savo leidinius ir veiklą socialiniuose tinkluose, **EURES naujienų ir informacijos biuras (ENIB)** patvirtino naują turinio strategiją. Buvo apibrėžtos mėnesio temos, reguliariai siunčiama atnaujinta informacija ir priminimai. Komunikacijos medžiaga skelbiama naujojo ekstraneto komunikacijos skiltyje ir ja gali naudotis visas EURES tinklas.

2.2.7. Geografinio ir profesinio darbuotojų judumo analizė

Komisija kiekvienais metais skelbia darbo jėgos judumo ataskaitą, kurioje pateikia pagrindinę informaciją apie darbuotojų srautus ir judumo tendencijas Sąjungoje ir ELPA šalyse. Ataskaitoje ypač daug dėmesio skiriama judžių darbuotojų padėčiai darbo rinkoje ir lyčių aspektams[32]. Remiantis šia informacija, EURES valstybėse narėse nuo 2017 m. kasmet rengiama darbo rinkoje trūkstamų ir perteklinių įgūdžių ir tai lemiančių priežasčių analizė[33].

2.2.8. Pameistrystei ir stažuotėms tinkamos bendradarbiavimo ir tarpininkavimo darbuotojams ir darbdaviams struktūros plėtojimas

Kandidatų suvedimas su darbdaviais ir įdarbinimas pagal pameistrystės ir stažuočių pasiūlymus yra sudėtingas ir daug išteklių reikalaujantis procesas, nes EURES valstybių narių institucijų aplinkybės labai skiriasi. EKC padeda ugdyti **vienodą supratimą** ir teikia reikiamas **paramos paslaugas** – nustato būtiniausius duomenų kokybės reikalavimus ir skelbia informaciją apie pameistrystę ir stažuotes EURES portale. Ypač pažymėtina, kad šiuo metu EKC drauge su valstybėmis narėmis rengia rekomendacijas priimančiosioms organizacijoms apie visą procesą – nuo pasiūlymų paskelbimo iki pameistrystės arba stažuotės pabaigos, įskaitant pasiūlymo išsiuntimą ir EURES narių bei partnerių ryšius su pasiūlymus skelbiančiomis organizacijomis. Šios rekomendacijos, jas suderinus, bus paskelbtos EURES portale.

2.2.9. Finansiniai ištekliai

Įgyvendindamas veiklą pagal programą EaSI, EURES finansuoja horizontaliąją paramos veiklą, pavyzdžiui, EURES darbo mobilumo portalo kūrimą ir priežiūrą, bendrą mokymo programą, komunikacijos veiklą, analitinę veiklą ir tinklo darbą, iniciatyvą „Tavo pirmasis EURES darbas“ ir tarpvalstybines partnerystes.
Toliau pateiktoje lentelėje preliminariai parodyta, kaip, įgyvendinus viešųjų pirkimų ir dotacijų skyrimo procedūras, pasiskirsto faktiškai skirti ištekliai[34].

Pagrindinė veikla	**2016 m.**	**2017 m.**	**2018 m. pusmetis**
1. Darbo mobilumo portalas	3 600 000	4 270 000	2.280.000
2. Pagalbos tarnyba	300 000	350 000	250.000
3. Vertimas raštu	500 000	500 000	543.500
4. Bendra mokymo programa	1 600 000	1 800 000	875.000
5. Tinklo posėdžiai	100 000	140 000	125.000
6. Parama tinklo veiklai	2 800 000	2 800 000	1.225.000
7. Tavo pirmasis EURES darbas	9 900 100	3 000 000	7.054.000
8. Tarpvalstybinė partnerystė	3 900 000	3 400 000	3.226.090,5

[32] 2016 ir 2017 m. metines ES darbo jėgos judumo ataskaitas galima rasti ES knygyne (*EU bookshop*).

[33] ES knygyne galima rasti ataskaitą „Darbo jėgos trūkumas ir perteklius 2017 m.“ (angl. *Labour shortages and surpluses 2017*).

[34] Lentelėje pateikti ne visi duomenys, nes neįtraukti tam tikri biudžeto punktai, pavyzdžiui parama EEE šalims ir socialiniams partneriams (priklausomai nuo kvietimo teikti pasiūlymus), taip pat neįtraukti portalo prieglobos mokesčiai.

3. REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS VALSTYBĖSE NARĖSE

Šiame skyriuje aprašyta EURES reglamento taikymo **valstybėse narėse** padėtis, kaip reikalaujama to reglamento 33 straipsnio antroje pastraipoje. Analizė parengta remiantis per apklausą gautais NKC atsakymais, atitikties kontroliniu sąrašu ir kita Komisijos turima informacija. Kiekvieno skirsnio pradžioje pateiktoje lentelėje reglamento įgyvendinimas apibendrinamas pagal atitikties kontrolinio sąrašo punktus. Kai pateikiami duomenys apie veiklą arba jos dalis, lentelėje nurodomas bendras tos veiklos rezultatas. Kai pateikiami visų veiklos dalių duomenys, nurodoma mažiausia vertė. Jeigu apie tam tikras veiklos dalis duomenys nebuvo pateikti, pažymima, kad veikla iš dalies užbaigta.

	Duomenų nėra*
V	Užbaigta
Δ	Iš dalies užbaigta
X	Neužbaigta

*Reiškia, kad NKC duomenų neturi arba kad duomenys nebuvo pateikti.

3.1. Tinklo struktūra ir organizaciniai reikalai

I. Tinklo struktūra ir organizaciniai reikalai	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1 veiksmas. NKC paskyrimas (*9 straipsnio 1 dalis*) ir EKC informavimas	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
2 veiksmas. Atstovo į koordinavimo grupę paskyrimas (*14 straipsnis*) ir EKC informavimas	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
3 veiksmas. Su EURES tinklo veikla susijusių VUT paskyrimas EURES narėmis *(10 straipsnis)*	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
4 veiksmas. Nustatymas, kurios EURES tinkle veikiančios organizacijos tęs veiklą pereinamuoju laikotarpiu *(40 straipsnis)*	Δ	V	-	Δ	-	V	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	X	-	Δ	-	V	-	-	-	-	V	Δ	X	Δ	Δ	X	Δ	Δ	Δ	-	-	-

3.1.1. Reglamento reikalavimai

Valstybės narės turi pranešti EKC apie **paskirtus NKC**. Kiekvienos valstybės narės **valstybinei užimtumo tarnybai** suteikiamas **specialus narės statusas**. **Būtiniausi kriterijai**[35] atspindi **VUT prievoles**, kurias šios turi atlikti kaip **EURES narės**. Kad įvykdytų reikalavimus, VUT gali pavesti arba perduoti savo funkcijas pavaldžioms organizacijoms arba sudaryti su pavaldžiomis organizacijomis specialias sutartis. Organizacijos, kurios buvo įtrauktos į nacionalinius EURES tinklus iki 2016 m. reglamento įsigaliojimo, **pereinamuoju laikotarpiu** gali likti partnerėmis, o vėliau turi pakartotinai kreiptis dėl galimybės tapti EURES tinklo narėmis arba partnerėmis. NKC informuoja EKC apie savo tinklo struktūrą pereinamuoju laikotarpiu.

3.1.2. Įgyvendinimas

Visos narės paskyrė savo NKC ir atstovus į Europos koordinavimo grupę ir apie tai informavo EKC. Apie VUT atsakomybės sritis ir **tinklo pokyčius** įsigaliojus naujajam EURES reglamentui **pranešta** visoms atitinkamoms visų valstybių narių institucijoms ir partnerių organizacijoms. Dėl to kai kurie NKC pakeitė savo **personalo struktūrą,** kai kuriais atvejais EURES tinklas buvo pakeistas, pavyzdžiui, regioniniai VUT biurai tapo nariais ir kartu su NKC sudaro nacionalinį EURES tinklą. Kaip to reikalaujama, NKC per EURES pagalbos tarnybą informavo EKC apie šiuos nacionaliniuose EURES tinkluose įgyvendintus pokyčius ir apie NKC struktūros pokyčius. **EURES paslaugos darbo**

[35] Reglamento 2016/589 I priedas. Būtiniausi bendri kriterijai.

ieškantiems asmenims ir darbdaviams – ir internetu, ir ne internetu – teikiamos per VUT. Keliose valstybėse narėse EURES paslaugos yra visiškai integruotos į nacionalines VUT paslaugas.

3.1.3. Sunkumai

Valstybės narės praneša, kad įgyvendinus reglamentą, **užduočių, už kurias atsakingi NKC, padaugėjo**, tačiau **darbuotojų skaičius ar biudžeto asignavimai** padidėjo ne visais atvejais. Ypač mažesnių valstybių narių NKC, kuriuose dirba po vieną darbuotoją, nurodo, kad pagal naująjį EURES reglamentą jiems tenka sunki **administracinė ir ataskaitų rengimo našta**. NKC valdymo poreikius ypač reikšmingai turėtų paveikti **EURES tinklo plėtra tvirtinant narius ir partnerius**. Tinklui plečiantis, NKC tenka vis daugiau valdymo ir koordinavimo užduočių, rūpinantis, kad naujieji nariai ir partneriai būtų prijungti prie bendros IT platformos, laikytųsi stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimų bei būtų užtikrinta duomenų, kurie teikiami EURES portalui (apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymus), kokybė.

3.2. EURES tinklo valdymas ir ryšiai su jam nepriklausančiomis organizacijomis

II. Valdymas ir bendradarbiavimas su EURES nepriklausančiomis organizacijomis	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1 veiksmas. Bendradarbiavimo su suinteresuotaisiais subjektais atnaujinimas (*9 straipsnio 7 dalis*)	-	-	X	V	-	-	V	X	Δ	Δ	V	X	Δ	V	-	Δ	-	V	V	X	V	X	X	X	Δ	Δ	V	X	X	-	-	X
2 veiksmas. Bendradarbiavimo su kitomis ES informavimo ir konsultavimo tarnybomis ir tinklais atnaujinimas (*16 straipsnio 2 dalis*)	-	-	X	Δ	-	-	V	Δ	Δ	V	V	X	V	V	-	Δ	-	V	Δ	X	V	X	Δ	X	Δ	Δ	V	X	Δ	-	-	X
3 veiksmas. Dialogas su nacionalinio lygmens socialiniais partneriais *(16 straipsnio 3 dalis)*	Δ	-	V	Δ	-	-	V	V	Δ	V	V	Δ	V	V	-	Δ	-	V	V	X	Δ	Δ	Δ	V	V	Δ	X	V	Δ	-	-	X
4 veiksmas. Bendradarbiavimo su atitinkamomis kompetentingomis institucijomis užmezgimas (*26 straipsnio 2 dalis*) ir narių bei partnerių informavimas	-	-	Δ	Δ	-	-	V	X	Δ	V	V	Δ	V	V	-	V	-	V	V	V	V	X	V	V	V	Δ	Δ	X	Δ	-	-	V

3.2.1. Reglamento reikalavimai

Pagrindinės EURES tinklo organizacijos valstybėse narėse yra VUT ir kiti EURES nariai ir partneriai. Tačiau tam, kad tinklas veiktų, reikia **bendradarbiauti** su įvairiomis kitomis organizacijomis. Reglamente nurodyta, kad viena iš NKC atsakomybės sričių yra skatinti **bendradarbiavimą su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais** EURES tinkle. Nacionaliniai EURES tinklai taip pat privalo bendradarbiauti su kitomis **ES informavimo ir konsultavimo tarnybomis ir tinklais**. NKC taip pat turėtų sukurti palankias sąlygas reguliariam EURES tinklo ir **socialinių partnerių** dialogui, laikantis nacionalinių įstatymų ir praktikos. Kad galėtų darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams **suteikti prieigą prie informacijos** apie mokesčius, darbo sutarčių, pensijų, sveikatos draudimo, socialinės apsaugos aspektus ir aktyvias darbo rinkos priemones, NKC taip pat turi užmegzti ryšius su nacionalinio lygmens **kompetentingomis institucijomis**.

3.2.2. Įgyvendinimas

Pirmoji suinteresuotųjų subjektų grupė – tai nacionalinio lygmens institucijos, taip pat įvairiose valstybėse narėse veikiantys socialiniai partneriai. Informacija apie EURES paprastai dalijamasi per reguliariai šaukiamus posėdžius ir koordinavimo susitikimus. Kitos darbo jėgos judumo srityje veikiančios suinteresuotųjų subjektų organizacijos, pavyzdžiui, ES informavimo ir konsultavimo tarnybos, taip pat **gauna informaciją** apie EURES ir yra **reguliariai kviečiamos dalyvauti EURES renginiuose arba juos drauge organizuoti**. Kai kurios valstybės narės yra parengusios savo **suinteresuotųjų**

subjektų – šiuo metu EURES tinklui nepriklausančių organizacijų – **žemėlapį,** kitos valstybės narės tokį žemėlapį dar rengia. Ateityje kai kurios iš šių organizacijų gali būti kviečiamos tapti narėmis arba partnerėmis. Sudarius žemėlapį, taip pat paaiškėja, kur tinklą galima sustiprinti užmezgant partnerystės ryšius, pavyzdžiui, su pameistrystės ir stažuočių programų rengėjais, ir kokias kai kuriose valstybėse trūkstamas procedūras reikėtų stiprinti.

3.2.3. Sunkumai

Valstybės narės nepranešė apie jokius konkrečius sunkumus, kurių būtų patyrusios įgyvendindamos šiuos reikalavimus.

3.3. Tinklo plėtra

III. Tinklo plėtra	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1 veiksmas. Pasirengimas taikyti patvirtinimo sistemą *(11 straipsnis)* ir EKC informavimas	X	V	Δ	V	-	V	Δ	V	V	Δ	V	X	V	X	-	V	-	Δ	X	V	V	Δ	V	X	X	V	V	V	X	-	-	X
2 veiksmas. Patvirtinimo sistemos įgyvendinimas *(11, 12 straipsniai)*	X	-	-	X	-	V	Δ	-	X	X	V	X	-	X	-	-	-	Δ	-	-	Δ	Δ	-	X	X	Δ	-	X	X	-	-	-
3 veiksmas. Keitimosi informacija tarp valstybių narių formos ir procedūrų pagal nacionalinę sistemą laikymasis *(11 straipsnio 8 dalis)*	X	-	-	V	-	-	Δ	V	V	Δ	V	Δ	V	Δ	-	V	-	Δ	Δ	V	V	Δ	V	X	Δ	V	Δ	V	Δ	-	-	-
4 veiksmas. Stebėsena, kaip nariai ir partneriai laikosi reikalavimų	X	-	-	Δ	-	-	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	V	Δ	-	X	-	Δ	Δ	V	V	Δ	X	Δ	Δ	Δ	Δ	V	X	-	-	Δ

3.3.1. Reglamento reikalavimai

Organizacijas, norinčias **tapti naujomis EURES tinklo narėmis arba partnerėmis**, galima priimti per nacionalines **patvirtinimo sistemas**, kurias, laikydamosi EURES reglamente nustatytų būtiniausių kriterijų, turi sukurti kiekviena valstybė narė. Valstybės narės gali papildyti kriterijus nacionaliniais patvirtinimo kriterijais, kad naujų narių ir partnerių akreditavimas atitiktų ir nacionalinius, ir reglamento reikalavimus. Pagal EURES reglamentą ir susijusį įgyvendinimo sprendimą tokias patvirtinimo sistemas turėjo sukurti visos valstybės narės. Visos valstybės narės taip pat turėjo sukurti sistemą, pagal kurią stebėtų, kaip nariai ir partneriai laikosi reikalavimų, ir informuotų EKC[36]. Prieš 2018 m. gegužės mėn. įdiegiant patvirtinimo sistemą, kad vėliau tinklą būtų galima plėsti, reglamente nustatytas **pereinamasis laikotarpis**. Tai leido EURES tinklams toliau bendradarbiauti su partnerių organizacijomis, pavyzdžiui, tarpvalstybiniais partneriais, ir kartu paruošti narius ir partnerius laikytis naujojo EURES reglamento reikalavimų.

3.3.2. Įgyvendinimas

Visos valstybės narės, išskyrus vieną, nurodė, kad parengė arba įdiegė patvirtinimo sistemą, tačiau tik trečdalis valstybių narių iki 2018 m. liepos mėn. apie atitinkamas savo sistemas oficialiai pranešė EKC. Vienose valstybėse narėse būsimi nariai ir partneriai kviečiami dalyvauti posėdžiuose ir seminaruose, kuriuose aptariama EURES veikla ir tai, kaip tapti nariu arba partneriu, kitos valstybės narės įgyvendina komunikacijos strategijas, pagal kurias skleidžia informaciją potencialiems nariams ir partneriams bei juos informuoja apie EURES tinklą. Iki 2018 m. liepos mėn. naujų narių ar partnerių nebuvo patvirtinta, tačiau keletas NKC pranešė, kad vertina paraiškas arba kad paskelbė **kvietimus teikti paraiškas**.

Valstybės narės stebės, kaip jų nariai ir partneriai laikosi reglamento, ir jau yra sukūrusios **atitinkamas sistemas** arba rengia tam skirtą mechanizmą. Reikalavimų

[36] 11 straipsnio 8 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas, kuriame būtų patvirtinta nacionalinės sistemos ir procedūrų, pagal kurias valstybės narės dalijasi informacija, aprašo forma, dar nepriimtas.

laikymasis apima duomenų teikimą ir keitimąsi informacija su NKC, kurie, savo ruožtu, informuoja EKC.

3.3.3. Sunkumai

Beveik pusė valstybių narių nurodo, kad **nacionalinės teisėkūros procedūros kuriant patvirtinimo sistemą užtruko**. . Be to, išplėtus EURES tinklą, NKC reikės valdyti **didesnį tinklą**, užtikrinti narių ir partnerių ryšį ir gebėjimą dirbti drauge bendroje IT platformoje, taip pat užtikrinti duomenų ir informacijos, kuria keičiamasi tinkle ir EURES portale ir kuri teikiama tinklui ir EURES portalui, kokybę.

3.4. Keitimasis informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymais

IV. Keitimosi duomenimis mechanizmai, matomumas, priemonės, sąveikumas	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1 veiksmas. Keitimosi informacija apie laisvas darbo vietas sistemos veikimas	V	Δ	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Δ	-	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Δ
2 veiksmas. Keitimosi gyvenimo aprašymais sistemos veikimas	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	V	Δ	Δ	Δ	-	-	-	Δ	Δ	-	Δ	-	Δ	Δ	-	-	Δ	Δ	Δ	Δ	-	-	Δ	-	-	Δ

3.4.1. Reglamento reikalavimai

Vienas pagrindinių EURES reglamento principų – skaidrus **keitimasis informacija apie laisvas darbo vietas, darbo prašymais ir gyvenimo aprašymais**. Reglamente reikalaujama, kad visi EURES nariai ir partneriai **siųstų viešai prieinamą informaciją apie laisvas darbo vietas EURES portalui** ir pasirengtų keistis duomenimis apie pameistrystės ir stažuočių galimybes. Valstybės narės taip pat turėtų dalytis informacija apie nacionalinę patirtį ir duomenų problemas. Visais duomenimis turi būti keičiamasi per **bendrą koordinuojamą kanalą**. Naudojant automatinio susiejimo funkcijas visais atvejais reikėtų taikyti **techninius standartus**. Valstybės narės taip pat turėtų stebėti EURES narių ir partnerių paraiškas ir užtikrinti EURES matomumą nacionaliniu lygmeniu.

3.4.2. Įgyvendinimas

Valstybės narės atliko reikiamas korekcijas, kad galėtų įdiegti bendrą koordinuojamą kanalą. Dauguma valstybių narių laikėsi **informacijos apie laisvas darbo vietas keitimuisi** nustatyto 2018 m. gegužės mėn. termino, tačiau matyti, kad keitimuisi gyvenimo aprašymais reikia daugiau laiko[37]. Informacija apie **pameistrystę ir stažuotes**, apimančias profesinius aspektus, daugumoje valstybių narių buvo perkelta į EURES portalą kartu su informacija apie kitas laisvas darbo vietas. Kai kurios valstybės narės stengiasi patobulinti pameistrystės ir stažuočių pasiūlymų skelbimo EURES tinkle tvarką – jos kreipėsi į paslaugų teikėjus ir kuria informacijos apie laisvas darbo vietas rinkimo sistemą.

Siekiant EURES portale sukurti **automatinio susiejimo priemonę**, visos valstybės narės EURES tinkle pamažu diegia **Europos įgūdžių, gebėjimų ir profesijų klasifikatorių (ESCO)**. Tuo metu, kai buvo rengiama ši ataskaita, nacionalinių klasifikatorių sistemų analizė, parodanti atitikties ESCO spragas, daugumoje valstybių narių buvo baigta arba dar vykdoma.

[37] Išsami informacija apie įgyvendinimo būklę įvairiose valstybėse narėse išdėstyta Priede pateiktuose 6 ir 7 pav.

3.4.3. Sunkumai

Keitimosi gyvenimo aprašymais tvarka daugumoje valstybių narių dar kuriama. Iki 2018 m. liepos mėn. termino tam buvo pasirengusi tik viena valstybė narė, tačiau tikimasi, kad iki 2018 m. pabaigos prie sistemos gebės prisijungti daugiau valstybių narių. Kad IT sistemos būtų suderintos su bendru koordinuojamu kanalu, vis dar reikalingi techniniai pakeitimai. Sunkumų patiriama ir dėl to, kad kai kuriuose regionuose **IT infrastruktūra yra pasenusi** ir nepajėgi atlikti funkcijas, kurios turėtų sudaryti integruotų koordinavimo mechanizmų dalį. Dažniausiai nurodomos priežastys, dėl kurių nacionaliniu lygmeniu vėluojama įgyvendinti IT srityje suplanuotą veiklą, – žmogiškųjų, finansinių ir IT išteklių trūkumas. Galiausiai kelios valstybės narės pažymėjo susirūpinimą keliančius dalykus, susijusius su asmens duomenų apsauga ir saugumu EURES portale keičiantis informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymais. EKC tuos dalykus išnagrinėjo.

3.5. Paramos paslaugos

V. Paramos paslaugos	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1 veikamas. Veiklos tęstinumo užtikrinimas per VUT	V	-	V	V	-	-	V	V	V	V	-	Δ	V	V	-	V	-	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Δ	-	-	V
2 veiksmas. Pagalba registruojantis EURES portale (*20 straipsnis*)	-	-	Δ	V	-	-	V	Δ	V	V	-	V	Δ	V	-	V	-	V	-	Δ	V	X	Δ	X	Δ	V	Δ	Δ	X	-	-	X
3 veiksmas. Būtiniausia informacija EURES tinkle *(22 straipsnis)*	-	-	V	Δ	-	-	V	Δ	Δ	V	-	V	Δ	V	-	V	-	V	-	V	V	V	V	X	V	V	V	Δ	X	-	-	Δ
4 veiksmas. Taikymo narių ir partnerių veikloje stebėsena	Δ	-	-	Δ	-	-	Δ	X	X	Δ	-	X	Δ	Δ	-	Δ	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	X	X	Δ	Δ	Δ	X	X	-	-	X
5 veiksmas. Paramos paslaugos pasienio regionuose	-	-	-	-	-	-	V	V	-	V	-	Δ	Δ	Δ	-	V	-	-	V	-	V	Δ	V	V	Δ	Δ	Δ	X	V	-	-	-
6 veiksmas. Paramos judumui integravimas į aktyvias darbo rinkos priemones (*28 straipsnis, 46 konstatuojamoji dalis*)	V	-	-	-	-	-	V	V	-	V	-	Δ	V	Δ	-	V	-	V	Δ	-	V	V	X	V	V	X	V	V	Δ	-	-	X

3.5.1. Reglamento reikalavimai

Valstybės narės turi per savo nacionalines VUT užtikrinti EURES paslaugų **tęstinumą,** teikti **informaciją** ir **pagalbą** darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams registruojantis EURES portale ir **sekti** būsimų narių ir partnerių **paraiškas**. Paramos paslaugos turėtų būti teikiamos ir **pasienio regionuose**, valstybės narės turėtų įtraukti **judumo rėmimo programas** į savo nacionalinę aktyvių darbo rinkos priemonių politiką.

3.5.2. Įgyvendinimas

Beveik visos valstybės narės praneša, kad užtikrina **paramos paslaugų teikimo** darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams **tęstinumą**. Jei to reikia, **informacija apie EURES** teikiama visų VUT interneto svetainėse ir nacionaliniuose EURES portaluose. Viena iš EURES paramos paslaugų – **rekomendacijos ir parama darbo ieškantiems asmenims ir darbdaviams** registruojantis EURES portale. Kroatijoje tuo tikslu naudojami mokomieji vaizdo įrašai, kuriuose rodoma, kaip naudotis EURES portalu. Išsamesnė informacija, ypač apie **tikslines judumo programas**, paprastai skelbiama internete. Kai kurios valstybės narės mano, kad informacija EURES portale ir VUT interneto svetainėse turėtų būti prieinama paprasčiau, keliais klavišų paspaudimais.

Paramos paslaugos teikiamos ir **pasienio regionuose**. Septyniolikoje valstybių narių jau nustatyta, kurios organizacijos gali teikti paramą pasienio regionuose, įskaitant darbo paiešką, arba tokios organizacijos dar atrenkamos. Tačiau tam, kad reglamento būtų laikomasi, kai kurios valstybės narės turi tobulinti paramą ieškant darbo užsienyje, be kita ko, jos turi išplėsti aktyvią darbo rinkos politiką ir į ją įtraukti pagalbą ieškant darbo užsienyje, taip pat leisti savo paslaugomis naudotis ne savo šalies piliečiams.

Kiekvienoje valstybėje narėje **EURES prašymus nagrinėjantys darbuotojai turi**

visapusišką prieigą prie EURES portalo, įskaitant informaciją apie NKC patvirtintas laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymus, NKC tai patvirtinus. Jie taip pat gauna informaciją ir gaires, kaip atlikti tam tikras procedūras, ypač kaip apsaugoti gyvenimo aprašymuose pateiktus duomenis. Viena valstybė narė pranešė, kad šį aspektą įtrauks į EURES konsultantų mokymo programą.

3.5.3. Sunkumai

Valstybės narės nepranešė apie jokius konkrečius sunkumus, kurių būtų patyrusios įgyvendindamos šiuos reikalavimus.

VI. Keitimasis informacija, programavimas, veiklos rezultatų vertinimas	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1 veiksmas. Keitimasis informacija	V	-	X	Δ	-	-	V	V	Δ	V	-	Δ	Δ	Δ	-	Δ	-	Δ	Δ	Δ	V	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	X	V	X	-	-	Δ
2 veiksmas. Keitimosi informacija apie nacionalines darbo programas formų laikymasis *(31 straipsnis*)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
3 veiksmas. Vienodų specifikacijų renkant duomenis EURES tinklo stebėsenos ir vertinimo tikslais laikymasis *(32 straipsnis)*	V	-	V	Δ	-	-	V	V	Δ	V	-	V	V	Δ	-	V	-	V	Δ	V	V	V	Δ	X	V	Δ	V	V	X	-	-	Δ

3.6. Keitimasis informacija, programavimas ir veiklos rezultatų vertinimas

3.6.1. Reglamento reikalavimai

Keitimasis informacija EURES tinkle apie veiklą, strategijas ir renginius yra **bendradarbiavimo šalių viduje ir tarpusavyje**, taip pat bendradarbiavimo su Europos Komisija pagrindas. Koordinuoti veiklą EURES tinkle padeda tai, kad kiekvienoje valstybėje narėje keičiamasi informacija tarp atitinkamų darbuotojų ir institucijų, taip pat sudaromi atitinkami vidaus bendradarbiavimo susitarimai. Sukurti specialūs pagal nacionalines aplinkybes pritaikyti **koordinavimo mechanizmai,** kuriais naudojantis renkama ir NKC teikiama pagal reglamentą reikalaujama informacija.

3.6.2. Įgyvendinimas

Kad visiems atsakingiems subjektams būtų lengviau vykdyti ataskaitų teikimo pareigą, kai kuriose valstybėse narėse sukurta tam skirta **forma arba internetinė priemonė.** Svarbu pažymėti, kad koordinavimo pastangos kai kuriose valstybėse narėse padėjo sustiprinti bendradarbiavimą tarp EURES darbuotojų ir VUT užimtumo tarnybų. Kad būtų galima koordinuoti tai, ką reikia įvykdyti pagal reglamentą, su visais nacionalinio lygmens suinteresuotaisiais subjektais **organizuoti reguliarūs renginiai ir bendri susitikimai**, taip pat verslo forumai ir darbdavių renginiai. Siekiant į tinklą pritraukti daugiau ekspertų, kai kurių valstybių narių VUT įtraukia partnerius (pavyzdžiui, pameistrystės ir stažuočių srityje).

Valstybės narės stengiasi keistis informacija įvairiais klausimais, tarp jų – **apie nacionalinėje ir sektorinėje darbo rinkoje trūkstamus ir perteklinius įgūdžius.** Dabar tokia informacija keičiasi 22 valstybės narės. Kadangi renkami tokie duomenys, dauguma valstybių narių prisideda prie bendros EURES atliekamos darbo rinkos analizės, taip pat tobulina veiklos programavimą, šalys tarpusavyje bendradarbiauja tikslingiau.

Bendri EURES veiklos rezultatai vertinami taikant **VVS**, tuo tikslu EKC sukūrė ataskaitų teikimo priemonę, kuria naudojasi visi NKC. Kad teikiami duomenys būtų tikslūs, kai kurios valstybės narės sukūrė savas nacionalines duomenų rinkimo procedūras. Reglamente taip pat reikalaujama, kad NKC praneštų apie laisvų darbo vietų, apie kurias pranešta EURES portalui, skaičiaus ir viešo, VUT ir nariams bei partneriams žinomo bendro laisvų darbo vietų skaičiaus neatitikimus, taip pat praneštų apie skirtumą tarp

laisvų darbo vietų, apie kurias pranešta EURES portalui, skaičiaus ir bendro laisvų darbo vietų skaičiaus nacionaliniu lygmeniu. Antruoju atveju keletas šalių pranešė, kad neturi nacionalinio lygmens duomenų apie laisvas darbo vietas, nes tokie duomenys nerenkami.

Kalbant apie **programavimo** ciklą, tikimasi, kad patobulinus tarpusavio vertinimo ciklą ir formas, kad valstybės narės galėtų peržiūrėti viena kitos kitų metų darbo programą ir pateikti pastabas, bendradarbiavimas tinkle labai pagerės.

3.6.3. Sunkumai

Valstybės narės praneša apie **problemas, iškilusias renkant ir teikiant duomenis** ir VVS, ir programavimo ciklo tikslais, ir siūlo, kaip tas sritis patobulinti. Apskritai manoma, kad, suderinus duomenų rinkimo metodus, ataskaitų teikimo NKC našta būtų lengvesnė. Nors vienos valstybės narės šiuo metu jokių sunkumų nepatiria, kitų valstybių narių nuomone, prievolė teikti ataskaitas kelia sunkumų Pavyzdžiui, šiuo metu ne visos valstybės narės gali gauti duomenis, kuriuos reikia pateikti pagal kiekvieną VVS rodiklį. Manoma, kad **internetinė ataskaitų teikimo priemonė**, sujungta su VUT sistema ir leidžianti duomenis rinkti automatiškai, padėtų sumažinti klaidas, kurių įsivelia duomenis teikiant rankiniu būdu. Siekiant pagerinti teikiamų duomenų kokybę, taip pat reikalingos **išsamesnės rekomendacijos**, kaip naudotis įvairiais duomenų šaltiniais, pavyzdžiui, Eurostato, VUT duomenimis, nacionaline statistika, iš IT sistemų gautais duomenis, kitų šalių ataskaitomis, ir juos palyginti.

Svarbus uždavinys, kurį reikia išspręsti norint išsamiai apžvelgti EURES tinklo veiklos rezultatus, yra **duomenų apie įdarbintus asmenis rinkimas** visame EURES tinkle[38]. Iki 2017 m. EURES konsultantai teikė duomenis apie įdarbintus asmenis savanoriškai (apie 50–60 proc. visų pateiktų duomenų). Taip pat pažymėtina, kad darbo ieškantys asmenys arba darbdaviai EURES konsultantų sistemingai neinformuoja apie įdarbintus asmenis.

4. REGLAMENTO ĮGYVENDINIMAS EUROPOS KOMISIJOS VEIKLA

Šiame skyriuje apžvelgiama EURES reglamento taikymo **ES lygmeniu** padėtis, kaip to reikalaujama pagal to reglamento 33 straipsnio antrą pastraipą. Duomenys apibendrinti pagal toliau pateiktą atitikties kontrolinį sąrašą.

4.1.1. Reglamento reikalavimai

EKC veiklos sritys	Padėtis
Horizontalioji paramos veikla EURES tinklo naudai	V
Pasirengimas taikyti EURES reglamentą	V
Darbo tinkle, keitimosi geriausios patirties pavyzdžiais ir tarpusavio mokymosi EURES tinkle palengvinimas (8 straipsnis)	V
Su EURES tinklu susijusi informavimo ir komunikacijos veikla (1–8 straipsniai)	Δ
NKC darbuotojams ir EURES nariams ir (arba) partneriams skirtos mokymo programos įgyvendinimas (8 straipsnis)	V

[38] Šį aspektą pažymėjo ir Europos Audito Rūmai savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 6 (2018 m., ataskaita paskelbta http://publications.europa.eu/webpub/eca/special-reports/eu-labour-mobility-6-2018/lt/).

Parama plečiant tinklą ir patvirtinimo sistemas (3 – 7 – 11 straipsniai)	V
Programavimo ciklas ir keitimasis darbo rinkos informacija, įskaitant bendrą analizę	V
EURES portalo sukūrimas, veikla (įskaitant pagalbos tarnybos funkciją) ir sąveikos platforma (įskaitant pameistrystę ir stažuotes)	Δ
Veiklos rezultatų vertinimas ir pažangos stebėsena	V
Valdymas ir dialogas ES lygmeniu	V

4.1.2. Įgyvendinimas

EKC atliko visą su naujuoju EURES reglamentu susijusį parengiamąjį ir papildomą darbą, pateikė nacionalinio lygmens EURES organizacijoms **įgyvendinimo rekomendacijas**, pvz., dėl mokymo, tarpusavio mokymosi renginių ir pan. EKC atliko visą naujajai **keitimosi duomenimis sistemai** sukurti reikalingą veiklą.

EKC toliau stengiasi, kad **EURES ekstranetas būtų patogesnis, ir tobulina jo funkcijas**, skiria išteklius tam, kad tinklo darbas būtų paprastesnis – organizuoja renginius, seminarus, kuria EURES komunikacijos priemones.

Darbuotojų mokymo srityje EKC baigė kurti EURES akademiją, taip pat išorės suinteresuotųjų subjektų ir pagrindines mokymo programas.

Kuriant EURES stebėsenos ciklą, baigtos **kurti ataskaitų formos** ir užbaigta **bendra analizė**. Šiuo atžvilgiu EKC vis dar kuria EURES skirtą darnią darbo rinkos informacijos teikimo metodiką. VVS visiškai įdiegta, jos veiklos rezultatais bus pasinaudota 2018 ataskaitiniais metais. VVS vertinimo ir stebėsenos metodus dar reikia baigti diegti.

Galiausiai pažymėtina, kad EKC užbaigė savo EURES portalo **centralizuotos pagalbos tarnybos** projektą.

4.1.3. Sunkumai

EKC pripažįsta, kad ilgalaikė tarpusavio mokymosi ir keitimosi informacija apie EURES narių ir partnerių patvirtinimo procedūras sistema dar kuriama.

5. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

5.1. Išvados

2016 m. gegužės 12 d. įsigaliojusiame EURES reglamente nustatytas didelio užmojo EURES reformos įgyvendinimo terminas, t. y. 2018 m. gegužės mėn., praėjo ir reforma baigiama įgyvendinti. Reforma buvo įgyvendinama sudėtingoje aplinkoje, kurią veikė įvairūs išorės veiksniai, pavyzdžiui, pasikeitė nacionalinei veiklai teikiama finansinė parama, įsigaliojo nauji duomenų apsaugos reikalavimai. Tačiau dauguma įsipareigojimų (ir Europos, ir nacionaliniu lygmenimis) buvo įvykdyti arba sėkmingai vykdomi. Toliau pateikta keletas per ataskaitinį laikotarpį užbaigtų darbų pavyzdžių:

- priėmus šešis EURES reglamento įgyvendinimo sprendimus, sukurta visa teisinė bazė;
- visos valstybės narės paskyrė NKC, taip pat paskyrė, kurios VUT bus EURES

narės;

- EURES tinklas jau pradeda veikti dinamiškiau, jame dalyvauja vis daugiau dalyvių, vykdoma vis daugiau veiklos, teikiama vis daugiau paslaugų, tobulinama komunikacijos veikla, įskaitant veiklą socialiniuose tinkluose;
- parengus naujus formatus ir standartus, sėkmingai pereinama prie naujosios keitimosi informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymais sistemos;
- EURES pradėjo veikti kaip judumo darbo rinkoje ekspertų centras ir novatoriškų judumo projektų laboratorija (tikslinės judumo programos);
- EURES portalas tebėra veiksminga europinė įdarbinimo priemonė;

- naujos reglamento nuostatos dėl stebėsenos ir ataskaitų teikimo įgyvendintos, jų laikantis ateityje bus galima teikti išsamesnę ir nuoseklesnę informaciją apie EURES veiklą ir įdarbintus asmenis.

Tačiau ir trumpuoju, ir ilguoju laikotarpiais dar reikės įveikti įvairius sunkumus. Siekiant į tinklą realiai įtraukti naujus narius ir partnerius, visos valstybės narės privalo sukurti veiksmingas ir skaidrias patvirtinimo sistemas bei keistis informacija apie patvirtintas organizacijas visame tinkle. Visos valstybės narės turi visapusiškai įgyvendinti keitimosi informacija apie laisvas darbo vietas ir gyvenimo aprašymais sistemą ir kartu užtikrinti, kad visa informacija apie atitinkamas darbo vietas ir visi gyvenimo aprašymai būtų nusiųsti į EURES portalą laiku bei atitiktų bendrus kokybės standartus. Ilgesniuoju laikotarpiu taip pat reikės užtikrinti reikiamą sinergiją su panašiomis arba viena kitą papildančiomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, „Europass2“ ir bendraisiais skaitmeniniais vartais.

Šie uždaviniai bus sprendžiami kartu, įkuriant Europos darbo instituciją (EDI), kurią 2018 m. kovo mėn. Komisija pasiūlė, o Europos Parlamentas ir Taryba 2019 m. vasario mėn. preliminariai jai pritarė. Vidutinės trukmės laikotarpiu už EURES koordinavimo veiklą bus atsakinga Europos darbo institucija (EDI). kuri iki 2024 m. turėtų pasiekti visą pajėgumą. Tai bus įgyvendinta oficialiai perkeliant EURES Europos koordinavimo centrą (EKC) į EDI.

EDI atsakomybės sričiai priskirtas EKC sustiprins EURES vaidmenį skatinant sąžiningų judumo sąlygų užtikrinimą. Jam bus naudinga visapusiška veiklos struktūra, skirta ES darbo jėgos judumui, ir specializuota patirtis įvairiose srityse – tai gali suteikti peno mintims dėl tolesnių spręstinų uždavinių arba novatoriškų politikos metodų ir priemonių. Tuo tarpu EKC prisidės prie Institucijos veiklos savo patirtimi, tinklu ir priemonėmis.

Šis veiklos perkėlimas neturės įtakos praktinei tinklo veiklai.

5.2. Rekomendacijos valstybėms narėms dėl kito ataskaitinio laikotarpio

Prioritetiniai uždaviniai, kuriuos valstybėms narėms teks spręsti kitą ataskaitinį laikotarpį, yra **finansavimo programos**, **dialogas** ir **bendradarbiavimas**, **skaitmeninė veikla**, **keitimasis informacija** ir **stebėsenos bei vertinimo metodai**.

Kad EURES tinklas ir reforma duotų tokių rezultatų, kokie planuoti 2016 m., labai svarbu, kad **valstybės narės aprūpintų NKC visais žmogiškaisiais ir IRT ištekliais, kurie yra reikalingi NKC** uždaviniams vykdyti. Taip pat labai svarbu, kad NKC laikytųsi reglamente nustatytų **reikalavimų perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo terminų** ir kartu **laikytųsi sutartų ataskaitų teikimo**, stebėsenos ir kitų bendrų tinklo funkcijų vykdymo terminų.

Jeigu **valstybės narės peržiūrėtų ir labiau integruotų su EURES susijusias judumo programas** – ir finansinio mechanizmo, ir programavimo, ir bendros atskaitomybės požiūriais – naudą pajustų visas EURES tinklas, o administravimo funkcijas vykdantys EURES darbuotojai geriau jas suprastų. Dar vienas svarbus būdas bendrai samdos veiklai tinkle plėtoti yra **nustatyti, kuriose EURES valstybėse narėse darbo jėgos trūksta, o kuriose yra jos perteklius**. Geresnius rezultatus būtų galima pasiekti, jei šalys, kuriose trūksta darbuotojų, ir šalys, kuriose yra darbuotojų perteklius, derintų veiklą ir glaudžiau bendradarbiautų tarpusavyje.

Kai kurie NKC nurodė, kad tam tikromis aplinkybėmis **negali visapusiškai garantuoti** naujų EURES narių ir partnerių teikiamų **gyvenimo aprašymų ir informacijos apie laisvas darbo vietas kokybės**. Todėl tam, kad galėtų **patobulinti duomenų siuntimą** ir užtikrinti, kad jis atitiktų visus ES duomenų apsaugos reikalavimus, NKC turėtų greičiau pritaikyti savo nacionalines IT sistemas ir susitarti dėl tam tikrų kokybės standartų. Valstybės narės taip pat turėtų išnaudoti visas su EURES susijusių duomenų teikiamas galimybes ir patobulinti bei papildyti savo nacionalines paslaugas, pvz., **aktyviau naudotis EURES programų sąsajomis.**

Reikia skatinti **EURES tinklo plėtrą** – NKC turėtų patvirtinti reikiamas patvirtinimo sistemas ir parengti bendrą elgesio kodeksą, išplėsdami dabartinę EURES narių ir partnerių įvairovę. Be to, valstybės narės turėtų **stiprinti bendradarbiavimą** su EURES tinklu (pvz., su kitais NKC, tarpvalstybinėmis partnerystėmis, pagal tikslines judumo programas) ir toliau palaikyti ryšius su įvairiais EURES suinteresuotaisiais subjektais, pavyzdžiui, socialiniais partneriais, mokymo ir švietimo paslaugų teikėjais ir kitais ES informacijos ir paslaugų tinklais.

Valstybės narės yra skatinamos **visapusiškai išnaudoti Europos lygmeniu parengtas viešųjų ryšių ir informavimo priemones ir gaires** ir integruoti su EURES susijusią vidaus ir išorės komunikacijos veiklą.

5.3. Veiksmai, kurių turės imtis Europos Komisija

Kitą ataskaitinį laikotarpį EKC turės sutelkti dėmesį į šias veiklos sritis: **baigti įgyvendinti ir vėliau išanalizuoti veiklos rezultatų vertinimo sistemą** ir kurti kitas **pažangias EURES portalo funkcijas**. EKC turėtų toliau teikti valstybėms narėms **gaires ir rekomendacijas** dėl reglamento reikalavimų įgyvendinimo, aptarti, kokiais būdais galima prisitaikyti prie konkrečių valstybių narių aplinkybių arba administracinės tvarkos. Tam gali prireikti sukurti **naudotojams patogesnes** elektronines EURES ekstraneto ir ataskaitų formas. Pavyzdžiui, vadovaujantis VVS rodikliais, galima įtraukti iš anksto apibrėžtus laukelius ir išskleidžiamuosius sąrašus. Taip būtų užtikrintas nuoseklumas ir sumažėtų NKC tenkanti administracinė našta, o duomenis surasti ir analizuoti būtų lengviau.

EKC prioritetas ateinantį ataskaitinį laikotarpį bus **suderinti patvirtinimo sistemas ir teikti rekomendacijas**. NKC pabrėžia, jog **vertina bendradarbiavimą su EKC**, ypač rengiant bendrus dokumentus ir organizuojant tarpusavio mokymosi renginius, ir ragina toliau sekti tokios gerosios patirties pavyzdžiais. Tačiau EKC turėtų labiau padėti NKC nacionaliniu lygmeniu gerinti EURES įvaizdį tarp darbo ieškančių asmenų ir darbdavių. Tai galima padaryti vėl subūrus **Informacijos ir komunikacijos darbo grupę**, kurioje NKC galėtų keistis gerosios patirties pavyzdžiais. Dar viena sritis, kurioje reikėtų plėtoti veiklą, yra **sinergijos** su kitomis Komisijos iniciatyvomis ir susijusiose srityse veikiančiais ES tinklais, ypač EUROPASS2 ir bendraisiais skaitmeniniais vartais,

kūrimas ir dubliavimosi mažinimas.

Keičiantis gerosios patirties pavyzdžiais ir analizuojant pasienio regionų darbo rinkas, būtų naudinga į tarpvalstybinių partneryščių veiklą **integruoti tarpvalstybines iniciatyvas** ir **sistemingai informuoti apie vykdomą veiklą.** Apskritai **informacija** apie kai kuriuos tarpvalstybinių partneryščių veiklos aspektus **keičiamasi** dar **nepakankamai sistemingai**. Šis uždavinys sprendžiamas rengiant tarpvalstybinės partnerystės veiklos aprašus. Gairės, kaip būtų geriausia įtraukti tarpvalstybines partnerystes į EURES tinklą ir VVS, labai pagerintų stebėsenos ir keitimosi duomenimis kokybę.

PRIEDAS. SVARBŪS SKAIČIAI

1 pav. EURES konsultantų skaičius, tenkantis 100 000 darbingo amžiaus (20–64 m.) gyventojų 2017 m.

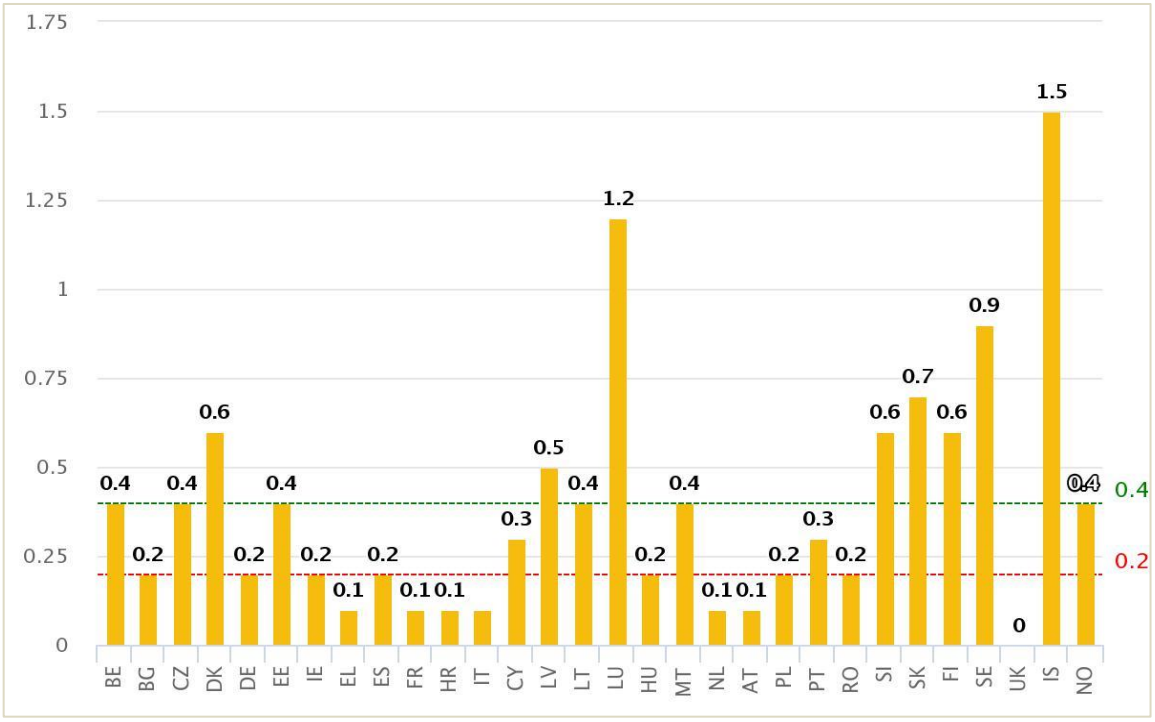

Šaltinis – EURES portalas. 2017 m. bendrosios rinkos rezultatų suvestinė.

2 pav. EURES konsultantų ir panašių ES lygmens darbuotojų skaičius 2017 m.

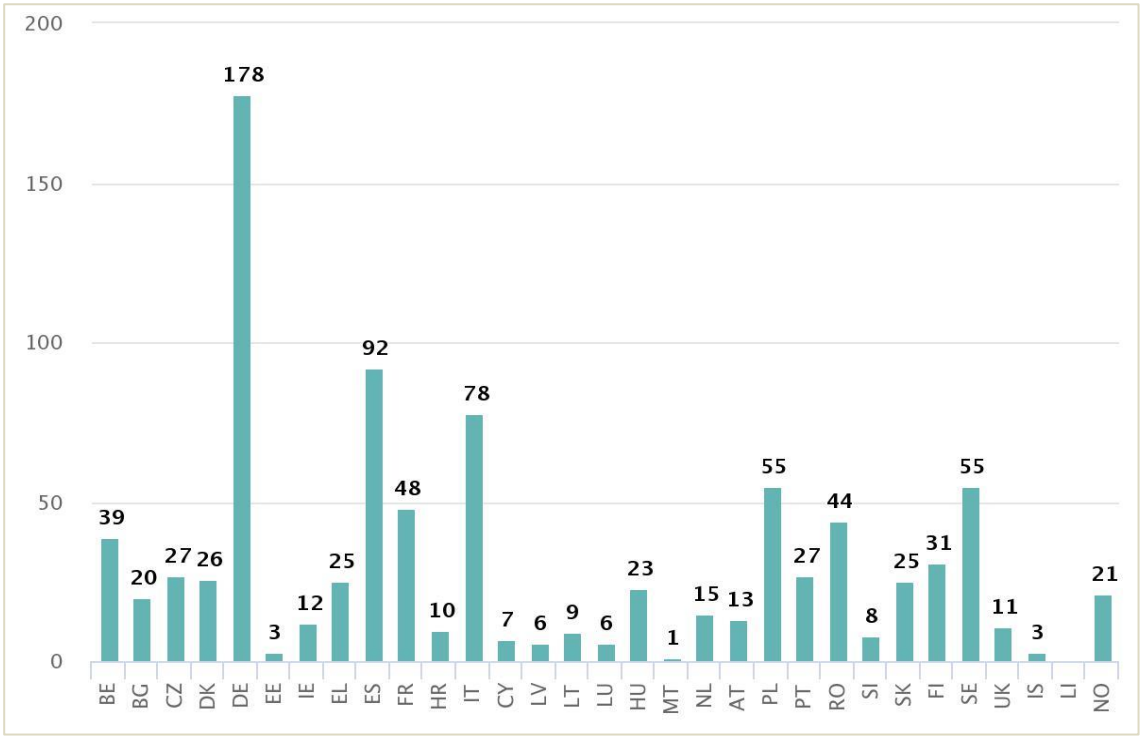

Šaltinis – EKC. 2017 m. bendrosios rinkos rezultatų suvestinė

1 pav. EURES tinkle užregistruoti darbo ieškantys asmenys

EURES gyvenamoji šalis	*EURES portale užsiregistravę darbo ieškantys asmenys (2018 m. pirmasis pusmetis)*
AT	2 937*
BE	6 628
BG	8 028
CY	1 372*
CZ	3 958*
DE	12 453
DK	1 491*
EE	1 549*
EL	1 342
ES	60 846
FI	5 257
FR	17 510
HR	14 858
HU	6 776
IE	2 043*
IS	401*
IT	71 476
LI	4*
LT	2 688*
LU	703*
LV	1 649*
MT	685*
NL	4 750
NO	2 113*
PL	14 663
PT	17 250
RO	17 159
SE	3 959*
SI	4 156*
SK	1 279*
UK	8 532

*Šaltinis – EURES veiklos rezultatų vertinimo sistemos ataskaita (2018 m. pirmasis pusmetis ir EURES portalas (jei pažymėta *)*

3 pav. Pagrindinės siunčiančiosios šalys (iš kurių išvykstančių asmenų arba piliečių skaičius yra didesnis negu 50 000) ir pokyčiai palyginti su 2014 m.

Gyvenamoji šalis	*Išvykstantys piliečiai (pagrindinės siunčiančiosios šalys)*
RO	157 (+11 %)
PL	123 (–16 %)
UK	105 (–9 %)
DE	79 (–6 %)
IT	75 (+14 %)
ES	69 (+19 %)

Šaltinis – 2017 m. darbo jėgos judumo ES viduje metinė ataskaita

4 pav. Judumo ES viduje struktūra įvairiais pjūviais. ES 28 piliečiai ES 28, 2016 m.

Judumo rūšis	*Mastas*
Ilgalaikiai ES 28 darbingo amžiaus (20–64 m.) judūs darbuotojai, gyvenantys ES 28 (Eurostato demografinė statistika)	11,8 mln.
(visų ES 28 darbingo amžiaus gyventojų dalis[39])	*3,9 %*
ES 28 gyvenantys darbingo amžiaus gyventojai, persikeliantys į ES 28** (ES darbo jėgos tyrimo duomenys)	11 mln.
...iš jų **aktyvūs ES 28 persikėlę gyventojai** (dirbantys arba ieškantys darbo)	9,1 mln.
(visų ES 28 dirbančiųjų dalis)	*4 %*
Pasienio darbuotojai (20–64 m. amžiaus)	1,4 mln.
(visų ES 28 dirbančiųjų dalis)	*0,6 %*
Komandiruotų asmenų (dirbančiųjų ir savarankiškai dirbančių) **skaičius[40]** (PD A1 dokumentų skaičius)	2,3 mln.

[39] 2016 m. ES 28 darbingo amžiaus gyventojų iš viso buvo 305 883 690.

[40] Šis skaičius – tai bendras ES 28 valstybių narių pagal Reglamentą Nr. 883/2004 išduotų PD A1 dokumentų skaičius. PD A1 dokumentai išduodami valstybėje narėje, bet ne (laikino) įdarbinimo valstybėje narėje, apdraustiems asmenims. PD A1 dokumentų skaičius nebūtinai sutampa su komandiruotų darbuotojų skaičiumi. 2016 m. iš viso išduota apie 2 mln. PD A1 dokumentų, įskaitant 1,6 mln. pagal 12 straipsnį (dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų komandiravimo) ir asmenis, kurie pagal Reglamento (EB) Nr. 883/2004 13 straipsnį dirba dviejose arba daugiau valstybių narių (620 185 PD A1 dokumentai) ir kitų kategorijų asmenis (44 538 PD A1 dokumentai). Pažymėtina, kad sąvokos „komandiravimas“ (angl. *posting*) apibrėžtys pagal Reglamentą (EB) Nr. 883/2004 ir Reglamentą 96/71/EB (Darbuotojų komandiravimo direktyva) skiriasi.

Judumo rūšis	*Mastas*
Metinis grįžtamasis judumas (20–64 metų amžiaus grupė) (2015 m.)	614 453
(Palyginti su ES 28 piliečių, išvykstančių iš savo kilmės šalies, 2014 m.)	*55 %*

Šaltinis – 2017 m. darbo jėgos judumo ES viduje metinė ataskaita

5 pav. Neseniai persikėlusių ES 28 gyventojų ir piliečių įdarbinimas pagal sektorius, bendri 2016 m. ES 28 duomenys

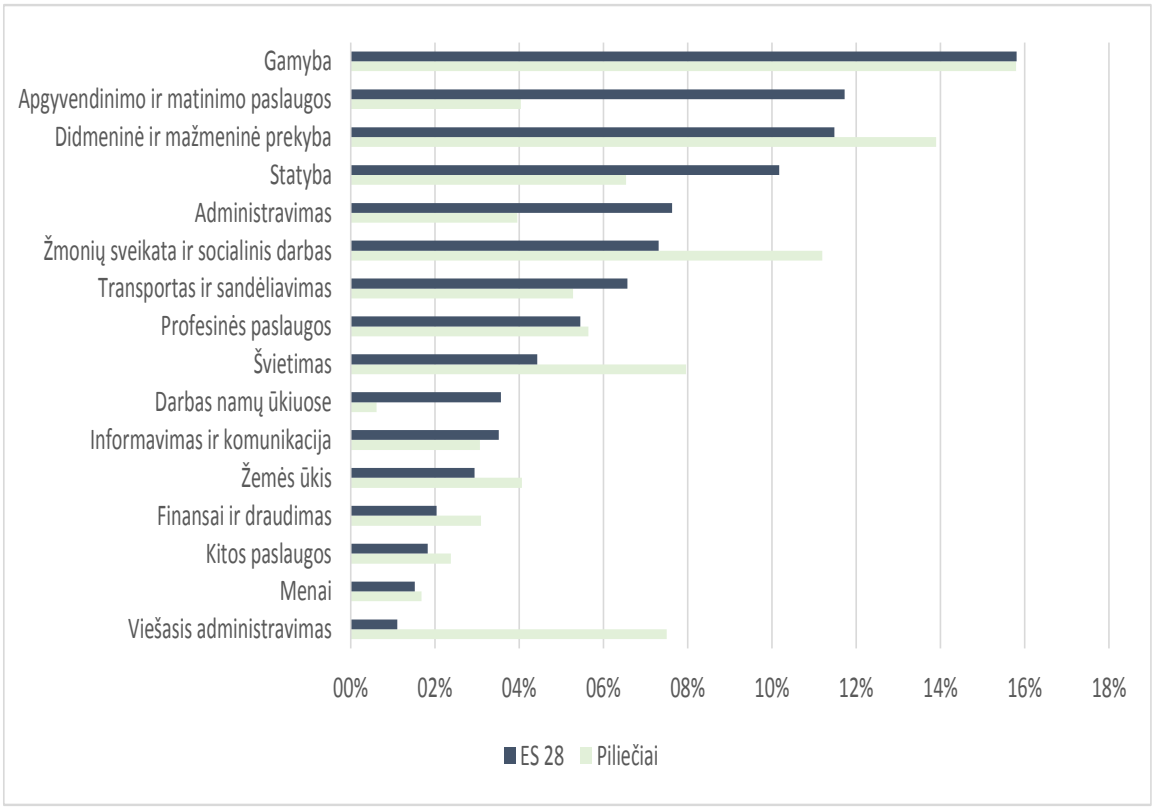

Šaltinis – 2017 m. darbo jėgos judumo ES viduje metinė ataskaita; 2016 m. ES darbo jėgos tyrimas, „Milieu“ skaičiavimo duomenys

6 pav. Keitimosi informacija apie laisvas darbo vietas sistemos įgyvendinimo valstybėse narėse padėtis (2018 m. birželio mėn.)

Laisvų darbo vietų sistema veikia	Laisvų darbo vietų sistema veikia	Planuojama įgyvendinti	Nėra informacijos
• „Actiris“, Belgija • VDAB, Belgija • Bulgarija • Kipras • Čekija • Danija • Estija • Prancūzija • Vokietija • Graikija • Liuksemburgas • Lenkija • Slovėnija • Jungtinė Karalystė • Vengrija • Italija	• Airija • Kroatija • Nyderlandai • Jungtinė Karalystė (Šiaurės Airija) • Slovakija • Austrija • Šveicarija • Suomija • Malta • Ispanija • Švedija • Portugalija • Islandija	• Norvegija • Lietuva	• „Forem“, Belgija • Latvija

7 pav. Keitimosi gyvenimo aprašymais sistemos įgyvendinimo valstybėse narėse padėtis (2018 m. birželio mėn.)

CV sistema veikia	Planuojama įgyvendinti	Nėra informacijos
• Čekija • Danija	• Rumunija • Graikija • Kipras • Airija • Malta • Lietuva • Liuksemburgas • Šveicarija • Bulgarija • Vokietija • Estija • Lietuva • Norvegija • Slovėnija • „Actiris“, Belgija • VDAB, Belgija • Ispanija • Vengrija • Slovakija	• Lenkija • Austrija • „Forem“, Belgija • Kroatija • Suomija • Prancūzija • Islandija • Italija • Latvija • Švedija • Nyderlandai • Jungtinė Karalystė • Jungtinė Karalystė (Šiaurės Airija)